

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W TORUNIU
NADLEŚNICTWO SZUBIN

**REFERAT
NADLEŚNICZEGO NADLEŚNICTWA SZUBIN
NA POSIEDZENIE
KOMISJI ZAŁOŻEŃ PLANU**

W SPRAWIE

USTALENIA SZCZEGÓŁOWYCH WYTYCZNYCH DO OPRACOWANIA PROJEKTU

PLANU URZĄDZENIA LASU

NADLEŚNICTWA SZUBIN

NA LATA 2024 – 2033.

NADLEŚNICZY
Nadleśnictwa Szubin

inż. Grzegorz Gust

Szubin Wieś, 25.06.2021 r.

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
A. Wytyczne w sprawie organizacji prac urzędzeniowych	4
1. Prace siedliskowe, w tym fitosocjologiczne.....	4
2. Prace przygotowawcze	4
2.1. Obszary chronione i funkcje lasu	4
2.1.1. Obszary chronione.....	4
2.1.2. Funkcje lasu	4
2.2. Informacje dotyczące podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, gospodarki leśnej i ochrony przyrody (ogólnie)	15
2.2.1. Kierunki zagospodarowania przestrzennego na szczeblu regionalnym i lokalnym.....	15
2.2.2. Programy ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym.....	21
3. Sprawdzenie kompletności i poprawności danych z zakresu ewidencji gruntów.....	23
4. Podział powierzchniowy oraz podział na obręby leśne i leśnictwa	25
5. Oznaczenia niewyraźnych granic wyłączeń	26
6. Grunty we współwłasności	26
7. Wykorzystanie teledetekcji.....	27
8. Ujmowanie cech drzewostanów.....	27
9. Dodatkowe pomiary drewna martwego.....	27
10. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód.....	28
11. Terminy i sposoby kontroli prac nad projektem planu u. l.....	30
12. Docelowa sieć dróg leśnych.....	30
13. Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000	30
14. Sprawy organizacyjne	30
B. Założenia do planu urządzenia lasu.....	32
1. Wytyczne ogólne dla obszarów ochronnych – dla poszczególnych kategorii obszarów należy uwzględni	32
2. Funkcje lasu.....	33
3. Typy siedliskowe lasu.....	33
4. Typy drzewostanów	33
5. Przeciętne wieki rębności	34
6. Podział lasów na gospodarstwa	35
7. Wytyczne w sprawie cięć rębnych	36
8. Wykaz drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy - wytyczne	36
9. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu.....	40
10. Wytyczne w sprawie hodowli lasu i nasiennictwa.....	41
11. Wytyczne w sprawie ochrony lasu.....	45
12. Wytyczne w sprawie ochrony przeciwpożarowej.....	46
13. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego.....	47
14. Działalność edukacyjna	49
15. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego.....	49
16. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie urządzenia lasu zagadnień dotyczących infrastruktury technicznej Nadleśnictwa.....	50

17. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej.	51
18. Szczegółowość prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego.	51
19. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody, w tym sporządzenie tabel dotyczących przedmiotów ochrony oraz zadań ochronnych.	51
20. Formy opracowania składników projektu planu u. l., w tym formy materiałów mapowych, ich wydruki i oprawa.	52
21. Projekt wystąpienia do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000.	55
22. Inne zagadnienia.	57

Wprowadzenie.

Niniejszy referat opracowano w celu przedstawienia wytycznych w sprawie organizacji prac urzędniowych oraz ustalenia i sformułowania założeń do projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Szubin na okres od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2033 roku, wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko a szczególnie na obszary Natura 2000.

Zakres, forma i techniczne sposoby wykonania dokumentacji do projektu planu urządzenia lasu, zawarte są w „Instrukcji urządzania lasu” (Składniki planu urządzenia lasu) stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r., która odwołuje się również do aktualnych (na stan opracowywanego projektu planu urządzenia lasu) wymogów w tym zakresie, zawartych w podstawowych aktach prawnych (ustawy, rozporządzenia) i aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (zarządzenia, zasady, instrukcje itp.).

Nadleśnictwo Szubin zarządza gruntami Skarbu Państwa o łącznej powierzchni około 25545 ha, położonymi w województwach kujawsko-pomorskim i wielkopolskim.

Powiaty w województwie kujawsko-pomorskim:

- nakielski, w gminach: Nakło nad Notecią, Szubin, Mrocza, Sadki, Kcynia,
- żniński, w gminach: Łabiszyn, Barcin, Żnin,

oraz w województwie wielkopolskim powiaty:

- pilski, w gminie : Wyrzysk
- wągrowiecki, w gminach: Wapno, Gołańcz.

Nadleśnictwo sąsiaduje z nadleśnictwami Runowo, Żołędowo, Solec Kujawski, Gołąbki, Kaczory, Durowo, Podanin.

Istotną informacją dla wykonawcy opracowania jest wiedza na temat szkód jakie wystąpiły na terenie Nadleśnictwa po wicherze w nocy z 11-12 sierpnia 2017 roku. Według szacunków uszkodzonych zostało ponad 10 tysięcy hektarów lasu a około 3 tysięcy hektarów zostanie zagospodarowane (odnowione) tak na otwartych powierzchniach jak i pod osłoną drzewostanów. Zniszczenia odnotowano we wszystkich leśnictwach. Sytuacja jaka miała miejsce w tym czasie stawia przed wykonawcą Planu Urządzania Lasu utrudnione zadanie, ponieważ uszkodzonych drzewostanów, często występujących na ubogich siedliskach i obejmujących znaczne powierzchnie pozostało do „zagospodarowania” dużo.

Kolejnym czynnikiem ograniczającym możliwości zastosowania na wszystkich powierzchniach typowych rozwiązań zagospodarowania lasu jest uwilgotnienie siedlisk.

Nadleśnictwo Szubin położone jest na terenie o najmniejszych opadach rocznych w Polsce oraz cyklicznie następujących okresów suszy w czasie wegetacji, co ogranicza stosowanie odnowień naturalnych oraz znacznie ogranicza możliwości „produkcyjnych” siedlisk. Obszar ten jest „ubogi” w ciek i zbiorniki wodne.

A. Wytyczne w sprawie organizacji prac urządzeniowych

1. Prace siedliskowe, w tym fitosocjologiczne.

Nadleśnictwo posiada operat glebowo-siedliskowy opracowany wg stanu na 01. stycznia 2000 roku, w którym wyróżniono i skartowano typy siedliskowe lasu. Opis siedliska i elementy gleb w projekcie nowego planu urządzania lasu należy określić na podstawie wyżej wymienionego opracowania.

Nadleśnictwo posiada aktualne opracowania „Ocena stanu zachowania siedlisk leśnych zakwalifikowanych w Planie Urządzania Lasu na lata 2014-2023 jako siedliska o znaczeniu europejskim” oraz „Ocena stanu zachowania siedlisk nieleśnych zakwalifikowanych w Planie Urządzania Lasu na lata 2014-2023 jako siedliska o znaczeniu europejskim” (opracowanie Dr Wiesława Cyzmana), zgodnie z tym zinwentaryzowane już siedliska przyrodnicze winny zostać ujęte zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu w opisie wydzielenia ze wskazaniem stanu zachowania.

Przy pracach należy brać pod uwagę mozaikowość terenu i trudności Nadleśnictwa przy wprowadzaniu gatunków domieszkowych w przypadku „łączenia” znacznych fragmentów uboższych z żyźniejszymi. Trudności w zagospodarowaniu lasu i zastosowaniu prawidłowych składów gatunkowych Nadleśnictwo odnotowuje w wydzieleniach, gdzie występują Bśw i BMśw, a że dominującym jest BMśw to taki został określony w opisie.

W związku z taką sytuacją Nadleśnictwo wnioskuje o odpowiednie podziały wydzieleni.

2. Prace przygotowawcze.

2.1. Obszary chronione i funkcje lasu.

2.1.1. Obszary chronione.

Obszary chronione należy ogólnie zdefiniować jako:

- ✓ objęte różnymi prawnymi formami ochrony konserwatorskiej, o rygorach wykluczających lub znacznie ograniczających możliwość prowadzenia gospodarki leśnej; do tej kategorii obszarów należy również zaliczyć drzewostany czasowo wyłączone z użytkowania głównego na skutek odpowiednich decyzji zarządzającego lasami lub uprawnionych organów właściwych do spraw ochrony przyrody,
- ✓ objęte różnymi prawnymi formami ochrony częściowej, wielofunkcyjne, lecz z przewagą funkcji ochronnych (środowiskotwórczych) oraz z możliwością prowadzenia gospodarki leśnej dla realizacji zarówno funkcji ochronnych, jak i produkcyjnych (gospodarczych),
- ✓ nie objęte prawnymi formami ochrony, wielofunkcyjne, lecz z przewagą funkcji produkcyjnych (gospodarczych) oraz z obowiązkiem prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej dla realizacji funkcji produkcyjnych z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody.

Zestawienie obszarów chronionych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Szubin według stanu na 14.04.2021 r.

Rodzaj obiektu	Liczba	Pow. w zarządzie n-ctwa (ha)
Rezerwat przyrody	3	163,86
Obszary chronionego krajobrazu	3	1513,36
Obszar Natura 2000 – SOO	6	1522,34
Obszar Natura 2000 - OSO	1	691,05
Użytki ekologiczne	21	108,60
Pomniki przyrody	49	
Ochrona gatunkowa - strefy ochrony	15	583,04

Rezerваты przyrody:

➤ Rezerwat „Borek”.

Borek (leśny) objęty ochroną czynną o powierzchni ogólnej 131,79 ha utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 lipca 1958 r. (M.P. nr 65, poz. 382 z 1958 r.) oraz Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Bydgoszczy z dnia 14 grudnia 2017 r. (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 5364) w celu zachowania cennych zbiorowisk leśnych – grądowych i łęgowych. Dominującymi zbiorowiskami roślinnym są: łęg olszowo-jesionowy Fraxino-Alnetum, łęg wiązowo-jesionowy Ficario-Ulmetum minoris oraz grąd środkowoeuropejski Galio-Carpinetum. Najpoważniejszym zagrożeniem dla zachowania leśnych siedlisk łęgowych jest obniżanie poziomu wód gruntowych oraz proces grądowienia zbiorowisk łęgowych, a także proces masowego zamierania jesionu. Rezerwat posiada plan ochrony zatwierdzony Zarządzeniem Nr 11/0210/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu Borek obowiązujący do 2032 r.

➤ Rezerwat „Grocholin” (leśny).

Rezerwat objęty ochroną ścisłą o powierzchni ogólnej 17,34 ha, utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 7 października 1967 r. (M.P. nr 61, poz. 290 z 1967 r.) oraz zmieniającego Zarządzenia nr 0210/10/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 19 czerwca 2013 r. (Dz.U. Woj. Kuj.-Pom., z dnia 24 czerwca 2013 r., poz. 2245 w celu zachowania fragmentów lasu łęgu wiązowo-jesionowego oraz grądu środkowoeuropejskiego w dorzeczu Noteci. Zagrożeniem dla zbiorowisk łęgowych jest zamieranie jesionu. Dominującym zbiorowiskiem roślinnym jest grąd subkontynentalny Tilio-Carpinetum. Rezerwat posiada plan ochrony zatwierdzony Zarządzeniem nr 0210/11/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 19 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Grocholin, obowiązujący do 2033 r.

➤ Rezerwat „Ostrów koło Pszczółczyna” (leśny).

Rezerwat objęty ochroną ścisłą o powierzchni ogólnej 16,80 ha, utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 16 września 1974 r. (M.P. nr 32, poz. 194 z 1974 r.) oraz zmieniającego Zarządzenia nr 0210/20/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 29 sierpnia 2012 r. (Dz.U. Woj. Kuj.-Pom., z dnia 12 września 2012 r., poz. 1797) w celu zachowania lasu o charakterze naturalnym z udziałem lipy szerokolistnej *Tilia platyphyllos*. Dominującymi zbiorowiskami leśnymi są grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum* oraz łęg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum*. Zagrożeniem dla siedlisk łęgowych jest masowe obumieranie jesionu wyniosłego. Rezerwat posiada plan ochrony zatwierdzony Zarządzeniem nr 0210/21/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 29 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody Ostrów koło Pszczółczyna, obowiązujący do 2032 r.

Obszary chronionego krajobrazu:

Nadnotecki Obszar Chronionego Krajobrazu został powołany na mocy Rozporządzenia nr 9/1991 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 czerwca 1991 r. w sprawie utworzenia 22 obszarów krajobrazu chronionego w województwie bydgoskim. Uwarunkowania obszaru zostały określone w Uchwale Nr X/237/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Nadnoteckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. (Dz. Urz. z 2015 r. poz. 2558). Położony jest na granicy Pojezierza Krajeńskiego i Doliny Środkowej Noteci obejmując część lasów obrębu Samostrzel. Na obszarze tym wykształciły się wysokie walory krajobrazowe, potęgowane znacznymi deniwelacjami do 140 m n.p.m. Obszar ten ponadto pokrywa się z rezerwatem Borek, a także częściowo z obszarami Natura 2000. Powierzchnia obszaru w stanie posiadania nadleśnictwa wynosi 1342,21 ha.

Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich został powołany na mocy Rozporządzenia nr 9/1991 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 czerwca 1991 r. w sprawie utworzenia 22 obszarów krajobrazu chronionego w województwie bydgoskim. Uwarunkowania obszaru zostały określone w Uchwale Nr X/247/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich. (Dz. Urz. z 2015 r. poz. 2568). Obszar ten obejmuje ciąg jezior z największymi: Sobiejuskim, Żędowskim, Wąsoskim, Gąbińskim, Dobrylewskim - położonymi w części w dolinie rzeki Gąsawki. Wymienione jeziora leżą w rynn timer polodowcowej wciętej w Pojezierze Gnieźnieńskie stanowiącej typowy krajobraz pojezierza. Powierzchnia obszaru w stanie posiadania nadleśnictwa wynosi 171,15 ha.

Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Żnińskich został powołany na mocy Rozporządzenia nr 9/1991 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 czerwca 1991 r. w sprawie utworzenia 22 obszarów krajobrazu chronionego w województwie bydgoskim. Uwarunkowania obszaru zostały określone w Uchwale Nr XLIX/810/18 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 września 2018 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Żnińskich. (Dz. Urz. z 2018 r. poz. 4856). Obszar ten zajmuje tylko niewielką część zasięgu terytorialnego nadleśnictwa Szubin -

693,00 ha (bez gruntów w stanie posiadania nadleśnictwa), obejmując tzw. rynny jezior Żnińskich - z jeziorami Dużym i Małym Żnińskim.

Obszary NATURA 2000:

Obszar Dolina Noteci – PLH300004 (SOO), którego podstawą powołania była Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007)5043)(2008/25/WE), następnie dokumentem sankcjonującym Obszar było Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Noteci (PLH300004) (Dz.U. z 2018 r., poz. 1521).

Obszar Posiada Plan Zadań Ochronnych ustanowiony na podstawie zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 1477) oraz z dnia 24 listopada 2015 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 3765). Powierzchnia obszaru w stanie posiadania nadleśnictwa wynosi 863,58 ha.

Obszar Równina Szubińsko- Łabiszyńska – PLH040029 (SOO), który został utworzony Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2010)9669)(2011/64/UE). Posiada on Plan Zadań Ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 22 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Równina Szubińsko-Łabiszyńska (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 3241) oraz zmieniającym zarządzeniem w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Równina Szubińsko-Łabiszyńska PLH040029 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 1355).

Powierzchnia obszaru w stanie posiadania nadleśnictwa wynosi 253,23 ha.

Obszar Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego- PLB300001- Dyrektywa Ptasia (OSO)- został powołany rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, które następnie utraciło moc w związku z wejściem w życie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011, Nr. 25 poz. 133). Do chwili obecnej nie został opracowany Plan Zadań Ochronnych dla obszaru. Powierzchnia obszaru w stanie posiadania nadleśnictwa wynosi 691,05 ha.

Obszar Łąki Trzęślicowe w Foluszu- PLH040027 (SOO) został powołany Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynen-

talny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE). Posiada on Plan Zadań Ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 22 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Trzęślicowe w Foluszu PLH040027 (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 3240) oraz zmieniającym zarządzeniem w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Trzęślicowe w Foluszu PLH040027 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 1353). Powierzchnia obszaru w stanie posiadania nadleśnictwa wynosi 231,68 ha.

Obszar Lisi Kąt- PLH040026 (SOO) został powołany Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE). Posiada on Plan Zadań Ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 2 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lisi Kąt PLH040026 (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 3129). Powierzchnia obszaru w stanie posiadania nadleśnictwa wynosi 171,74 ha.

Obszar Solniska Szubińskie- PLH040030 (SOO) został powołany Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE). Posiada on Plan Zadań Ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 20 czerwca 2018 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Solniska Szubińskie PLH040030 (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 3280). Powierzchnia obszaru w stanie posiadania nadleśnictwa wynosi 1,30 ha.

Obszar Ostoja Barcińsko-Gąsawska- PLH040028 (SOO) został powołany Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE). Do chwili obecnej nie został opracowany Plan Zadań Ochronnych dla obszaru. Powierzchnia obszaru w stanie posiadania nadleśnictwa wynosi 0,81 ha.

Pomniki przyrody:

Na gruntach będących własnością Nadleśnictwa Szubin znajduje się 49 pomników przyrody objętych ochroną konserwatorską.

Lp	Leśnictwo	Adres leśny	Rodzaj osobliwości	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia	sztuk	Gatunek drzewa
1	Łabiszyn	12-18-1-05-231 - c -00	DRZEWO	D-STAN		1	SO. ZW
2	Łabiszyn	12-18-1-05-255 -i -00	DRZEWO	D-STAN		1	DB.SZ
3	Łabiszyn	12-18-1-05-259 - b -00	DRZEWO	D-STAN		1	SO.ZW
4	Pszczółczyn	12-18-1-06-97 -d -00	DRZEWO	R		1	DB.SZ
5	Załachowo	12-18-1-07-302 - n -00	ALEJA	DROGI L		147	LP
	Załachowo	12-18-1-07-302 - n -00	ALEJA	DROGI L		2	DB.S
	Załachowo	12-18-1-07-302 - n -00	ALEJA	DROGI L		6	AK
	Załachowo	12-18-1-07-302 - n -00	ALEJA	DROGI L		4	KL
	Załachowo	12-18-1-07-302 - n -00	ALEJA	DROGI L		2	JS
	Załachowo	12-18-1-07-303 - k -00	ALEJA	DROGI L		6	LP
6	Załachowo	12-18-1-07-317 -l -99	GŁAZY	D-STAN		1	BRAK
7	Załachowo	12-18-1-07-317 -l -99	ALEJA	D-STAN		6	LP
	Załachowo	12-18-1-07-317 - m -99	ALEJA	D-STAN		7	LP
8	Załachowo	12-18-1-07-320 - c -00	GŁAZY	D-STAN		1	BRAK
9	Załachowo	12-18-1-07-326 -f -00	DRZEWO	D-STAN		1	BK
10	Borek	12-18-2-08-56 -l -00	PŁAT ROŚ	D-STAN	1,6	0	BRAK
11	Borek	12-18-2-08-57 -g -00	DRZEWO	D-STAN		1	JS
12	Borek	12-18-2-08-57 -t -00	PŁAT ROŚ	SUKCESJA	1,4	0	BRAK
13	Borek	12-18-2-08-62 -f -00	GR DRZEW	D-STAN		4	DB.S

14	Borek	12-18-2-08-64 -f -00	GR DRZEW	D-STAN		2	DB.S
15	Borek	12-18-2-08-64 -f -00	DRZEWO	D-STAN		1	LP
16	Borek	12-18-2-08-67 -i -00	DRZEWO	D-STAN		1	DB.S
17	Borek	12-18-2-08-68 -f -00	GR DRZEW	D-STAN		3	DB.S
18	Borek	12-18-2-08-69 -a -00	DRZEWO	D-STAN		1	JS
19	Borek	12-18-2-08-72 -f -00	DRZEWO	D-STAN		1	DB.S
20	Borek	12-18-2-08-72 -i -00	GR DRZEW	D-STAN		3	DB.S
21	Borek	12-18-2-08-72 -i -00	GR DRZEW	D-STAN		2	JS
22	Borek	12-18-2-08-73 -f -00	GR DRZEW	D-STAN		5	DB.S
23	Borek	12-18-2-08-73 -g -00	GR DRZEW	D-STAN		1	WZ
24	Borek	12-18-2-08-73 -i -00	GR DRZEW	D-STAN		2	DB.S
25	Borek	12-18-2-08-73 -j -00	DRZEWO	D-STAN		1	DB.S
26	Borek	12-18-2-08-73 -k -00	GR DRZEW	D-STAN		2	DB
27	Dębogóra	12-18-2-09-106 - c -00	DRZEWO	D-STAN		1	SO
28	Dębogóra	12-18-2-09-126 -i -00	GR DRZEW	D-STAN		1	DB.S
29	Dębogóra	12-18-2-09-126 -j -00	GR DRZEW	D-STAN		1	DB.S
30	Dębogóra	12-18-2-09-129 - a -00	DRZEWO	D-STAN		1	DB.S
31	Dębogóra	12-18-2-09-136 -i -00	GŁAZY	D-STAN		1	BRAK
32	Dębogóra	12-18-2-09-136 -j -00	GŁAZY	D-STAN		1	BRAK
33	Dębogóra	12-18-2-09-158 -i -00	DRZEWO	D-STAN		1	DB.S
34	Dębogóra	12-18-2-09-185 - c -00	DRZEWO	D-STAN		4	DB.S
35	Dębogóra	12-18-2-09-186 - b -00	DRZEWO	D-STAN		1	DB
36	Glinki	12-18-2-10-13 -g -00	DRZEWO	L-CTWO		1	DB.S

37	Glinki	12-18-2-10-25 -c -00	GŁAZY	D-STAN		1	BRAK
38	Laskownica	12-18-2-11-228 -i -00	DRZEWO	D-STAN		1	DB
39	Laskownica	12-18-2-11-229 - a -00	GR DRZEW	D-STAN		11	DB.S
40	Tupadły	12-18-2-13-124 -f -00	DRZEWO	D-STAN		1	DB.S
41	Tupadły	12-18-2-13-125 - b -00	GR DRZEW	D-STAN		3	DB.S
42	Tupadły	12-18-2-13-125 -f -00	DRZEWO	D-STAN		1	DB.S
43	Tupadły	12-18-2-13-154 - b -00	GR DRZEW	D-STAN		1	DB.S
44	G. Panna	12-18-3-15-209 - h -00	DRZEWO	L-CTWO		1	DB.S
45	G. Panna	12-18-3-15-239 - a -00	GR DRZEW	D-STAN		5	DB.S
46	Tur	12-18-3-17-128 -f -00	DRZEWO	D-STAN		1	DB.S
47	Tur	12-18-3-17-131 - d -00	GŁAZY	D-STAN		1	BRAK
48	Dziewierzewo	12-18-3-20-336 - b -01	GR DRZEW	D-STAN		1	DB.S
	Dziewierzewo	12-18-3-20-336 - b -99	GR DRZEW	D-STAN		2	DB.S
	Dziewierzewo	12-18-3-20-336 - c -00	GR DRZEW	D-STAN		1	DB.S
49	Dziewierzewo	12-18-3-20-338 - a -00	DRZEWO	D-STAN		5	DB.S

Użytki ekologiczne:

Na terenie Nadleśnictwa znajduje się 21 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 108,58 ha. Nadleśnictwo w 2020 roku wystąpiło do gmin z wnioskiem o aktualizację przepisów wskazujących sprawującego nadzór oraz weryfikujących użytki.

Adres leśny	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia
12-18-1-01-67 -t -00	E-N	1,53
12-18-1-02-269 -l -00	E-N	0,38
12-18-1-02-279 -h -00	E-N	0,80
12-18-1-02-280 -a -00	E-N	17,72
12-18-1-02-280 -b -00	E-LS	0,43
12-18-1-02-280 -c -00	E-LS	0,40
12-18-1-02-280 -d -00	E-LS	0,24

12-18-2-08-80A -a -00	E-LS	17,58
12-18-2-08-80A -b -00	E-Ł	0,59
12-18-2-08-80A -d -00	E-LS	1,62
12-18-2-12-272 -i -00	E-Ł	0,21
12-18-2-12-272 -j -00	E-Ł	0,84
12-18-2-12-272 -k -00	E-N	21,76
12-18-2-12-272 -l -00	E-LS	0,10
12-18-2-12-273 -b -00	E-Ł	0,66
12-18-2-12-273 -c -00	E-N	0,61
12-18-2-12-274 -a -00	E-Ł	3,63
12-18-2-12-274 -b -00	E-N	0,56
12-18-2-12-81 -l -00	E-N	1,42
12-18-2-12-82A -d -00	E-R	0,18
12-18-2-12-82A -f -00	E-R	0,53
12-18-2-12-82A -g -00	E-PS	0,14
12-18-2-12-82A -j -00	E-R	0,09
12-18-2-12-82A -k -00	E-Ł	0,10
12-18-2-12-82A -l -00	E-N	0,11
12-18-2-12-82A -m -00	E-Ł	0,20
12-18-2-12-82A -n -00	E-N	0,16
12-18-2-12-82A -o -00	E-Ł	0,86
12-18-2-12-82A -p -00	E-R	0,14
12-18-2-12-82A -r -00	E-Ł	0,39
12-18-2-12-82 -c -00	E-LS	0,63
12-18-2-12-82 -d -00	E-LS	0,43
12-18-2-12-82 -f -00	E-N	6,61
12-18-2-12-82 -g -00	E-WS	1,81
12-18-2-12-82 -j -00	E-LS	0,10
12-18-2-12-82 -k -00	E-N	0,77
12-18-2-12-82 -n -00	E-PS	0,80
12-18-2-12-82 -o -00	E-R	1,01
12-18-2-12-82 -p -00	E-Ł	1,04
12-18-2-12-82 -r -00	E-Ł	1,14
12-18-2-12-82 -s -00	E-N	0,35
12-18-2-12-82 -t -00	E-N	0,15
12-18-2-12-82 -w -00	E-N	0,12
12-18-2-12-83 -c -00	E-N	2,20
12-18-2-12-83 -d -00	E-LS	1,20
12-18-2-12-84 -b -00	E-N	0,36
12-18-2-12-84 -h -00	E-LS	6,76
12-18-2-12-84 -i -00	E-PS	0,12
12-18-2-12-84 -j -00	E-Ł	0,18
12-18-2-12-84 -l -00	E-PS	0,11
12-18-2-13-120 -f -00	E-N	0,45
12-18-2-13-121 -a -00	E-N	2,31
12-18-2-13-121 -b -00	E-LS	0,50

12-18-2-13-206 -i -00	E-N	3,53
12-18-3-17-37 -j -00	E-LZ	1,92
Suma:		108,58

Obszary, na których występują chronione i rzadkie rośliny oraz chronione zwierzęta:

Na terenie Nadleśnictwa aktualnie wyznaczono 15 stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania ptaków o łącznej powierzchni 583,04 ha :

L.p.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Lokalizacja:		Strefa ochrony całorocznej (ha)	Strefa ochrony okresowej (ha)	Decyzja organ / data
			leśnictwo,	oddział			
1	Bielik	Haliaetus albicilla	Gąbin/ 223p		26,56	65,55	WŚRRW.II.KLD.6631-1/25/08 z dnia 9 lipca 2008 r.
2	Bielik	Haliaetus albicilla	Gąbin/ 335g		5,77	38,19	WOP.6442.8.2018.MP.3 z dnia 24 lipca 2018 r.
3	Bielik	Haliaetus albicilla	Załachowo/ 322b		8,06	37,39	WOP.6442.20.2020.MP.2 z dnia 6 lipca 2020 r.
4	Bielik	Haliaetus albicilla	Borek/ 56i		21,75	69,11	WŚRiRW.II.KLD.6631-1/43/06 z dnia 20 grudnia 2006 r.
5	Bielik	Haliaetus albicilla	Borek/ 74h		8,03	51,36	RDOŚ.PN.6631-1/35/10/PD z dnia 14 kwietnia 2010 r.
6	Bielik	Haliaetus albicilla	Borek/ 80d		8,03	36,45	WOP.6442.26.2019.MP.2 z dnia 30 grudnia 2019 r.
7	Bocian czarny	Ciconia nigra	Laskownica/ 229f		8,26	22,96	WPN.6442.15.2011.PD z dnia 4 lipca 2011r.
8	Bocian czarny	Ciconia nigra	Laskownica/ 221f		8,68	25,41	WOP.6442.13.2020.MP.2 z dnia 4 czerwca 2020 r.
9	Bielik	Haliaetus albicilla	Laskownica/ 118a		3,11	30,63	WOP.6442.13.2020.MP z dnia 13 października 2020 r.
10	Bielik	Haliaetus albicilla	Tupadły/ 176a		4,69	27,67	WOP.6442.25.2019.MP.2 z dnia 26.08.2019 r.
11	Bielik	Haliaetus albicilla	Dziewierzewo/ 297g		2,21	16,03	WŚiR.II.6631-1-181/03 z dnia 23 lipca 2003 r.
12	Bielik	Haliaetus albicilla	Dziewierzewo/ 297k		5,29	12,95	WsiR.II.6631-1-182/03 z dnia 23 lipca 2003 r.
13	Bielik	Haliaetus albicilla	Dziewierzewo/ 291f		9,04	28,77	WŚiR.II.KLD.6631-1/1/06 z dnia 3 stycznia 2006 r.
14	Kania ruda	Milvus milvus	G. Panna/ 270b		0,5	14,2	WOP.6442.21.2020.MP.2 z dnia 6.10.2020r.

15	Kania ruda	Milvus milvus	Żarczyn/ 343k	1,31	2,96	WPN.6442.10.2014.MP.2 z dnia 2 lipca 2014 r.
----	------------	---------------	---------------	------	------	---

W trakcie prac nad projektem PUL należy uaktualnić lokalizację stanowisk roślin chronionych i rzadkich oraz zwierząt chronionych.

Aktualnie Nadleśnictwo obserwuje kilka stanowisk ptaków, które zostały zgłódzone do RDOŚ. Wszystkie zaewidencjonowane i te które pojawią się w trakcie opracowania planu urządzania lasu, wykonawca zaktualizuje i określi wskazówki dostosowane do chronionego gatunku. Określi on również odrębne wydzielenia dla stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania ptaków.

Lasy ochronne.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej oraz Decyzji Ministra Środowiska znak DL. Lp-0233-11/04) z dnia 08.03.2004 roku, za lasy ochronne w Nadleśnictwie Szubin uznano 7015,90 ha (wg stanu na 19.04.2021 r.). Ich lokalizację wyznaczono w trakcie prac nad poprzednim Planem Urządzania Lasu w następujących wiodących kategoriach:

- lasy glebochronne,
- lasy wodochronne,
- lasy stanowiące drzewostany nasienne,
- lasy położone w granicach miast i wokół nich,

Nadleśnictwo wnioskuje o szczegółowe uwzględnienie lasów zakwalifikowanych w ostatnich latach jako szczególnie cennych z przyrodniczego punktu widzenia (ekosystemy referencyjne, lasy o szczególnych walorach przyrodniczych - zidentyfikowane według kryteriów HCVF, siedliska przyrodnicze w terminologii prawnej Unii Europejskiej).

2.1.2. Funkcje lasu.

Ze względu na główną (dominującą) funkcję lasy Nadleśnictwa Szubin podzielono na:

- lasy rezerwatowe,
- lasy ochronne,
- lasy gospodarcze.

Wykonawca projektu planu urządzania lasu winien dokonać aktualizacji głównych funkcji lasu i wyliczyć powierzchnię drzewostanów pełniących poszczególne funkcje.

Należy uwzględnić i zaewidencjonować stanowiska archeologiczne, cmentarze, miejsca pamięci w Planie Urządzania Lasu, Programie Ochrony Przyrody i na Leśnej Mapie Numerycznej.

2.2. Informacje dotyczące podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, gospodarki leśnej i ochrony przyrody (ogólnie).

2.2.1. Kierunki zagospodarowania przestrzennego na szczeblu regionalnym i lokalnym

Strategia krajowa w tym zakresie zawarta jest w „Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030”, opracowanej zgodnie z Ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. nr 80, poz. 717), „Koncepcja...” przyjęta została uchwałą Rady Ministrów Nr 239 z dnia 13 grudnia 2011 r. (M.P. 2012 nr 0, poz. 252). Cel strategiczny KPZK 2030 to w skrócie efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia konkurencyjności, zwiększania zatrudnienia, większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej, co powinno następować na drodze zrównoważonego rozwoju. Jest tam zapis o kształtowaniu struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski oraz przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego. Te kierunki powinny się przekładać na programy i strategie regionalne.

Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu zawarte są w następujących opracowaniach tworzonych i uchwalanych na szczeblu województw, powiatów i gmin:

- strategia rozwoju społeczno-gospodarczego,
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- plan zagospodarowania przestrzennego.

Analizę wyżej wymienionych opracowań oparto w głównej mierze na uwarunkowaniach i ogólnie przewidywanym wpływie realizacji założeń polityki przestrzennego zagospodarowania gmin i całego regionu na prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, w zakresie:

- ochrony środowiska, w tym ochrony przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz ochrony krajobrazu,
- ochrony wód i gospodarowania wodami,
- obrony kraju,
- ochrony zdrowia ludności z uwzględnieniem turystyki i rekreacji,
- udokumentowanych złóż kopalin,
- przewidywanych inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym, w tym inwestycji mogących spowodować zagrożenie trwałości lasu.

Lasy Nadleśnictwa Szubin położone są na obszarze Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz w niewielkiej części Wielkopolskiego. Polityka regionalna województwa Kujawsko - Pomorskiego określona jest w „Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ ”, przyjętej UCHWAŁĄ NR XXVIII/399/20 SEJ-

MIKU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

Opracowania udostępniono do wiadomości publicznej pod adresem:

➤ **Strategia Województwa Kujawsko-Pomorskiego - Urząd Marszałkowski w Toruniu**

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

Według danych z 31 grudnia 2012 r. w woj. kujawsko-pomorskim lasy obejmowały powierzchnię 420,9 tys. ha, co stanowiło 23,4% jego powierzchni.

Link do planu rozwoju:

<https://bip.kujawsko-pomorskie.pl/planowanie-strategiczne/>

<https://kujawsko-pomorskie.pl/planowanie-strategiczne-i-przestrzenne/planowanie-strategiczne/28067-strategia-2020>

Link do studium :

<https://kujawsko-pomorskie.pl/planowanie-strategiczne-i-przestrzenne/planowanie-przestrzenne/27964-plan-zagospodarowania-przestrzennego-wojewodztwa-kujawsko-pomorskiego>

➤ **Powiaty**

Strategia Rozwoju - Powiat Nakło Nad Notecią

Strategia Rozwoju Powiatu Nakielskiego została opracowana na lata o na lata 2014 – 2020+. Powiat nakielski jest jednym z 23 powiatów leżących w granicach administracyjnych województwa kujawsko-pomorskiego. Jego powierzchnia wynosi 1120,0 km², co stanowi około 6,23% całej powierzchni województwa, wynoszącej 17 969 km². Powierzchnia gruntów Nadleśnictwa Szubin wynosi 19 299,77 ha w tym leśnych nadleśnictwa na terenie powiatu nakielskiego wynosi **18 538,76 ha.**

Link do planu rozwoju:

http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:n5EYt2RtQBAJ:www.bip.powiat.nakielski.lo.pl/bip_download.php%3Fid%3D9586+&cd=2&hl=pl&ct=clnk&gl=pl&client=firefox-b-ab
www.bip.powiat.nakielski.lo.pl/bip_download.php?id=9586

Link do studium :

<https://docplayer.pl/25702965-Studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego-gminy-naklo-nad-notecia.html>

Strategia Rozwoju - Powiat Żniński

Strategia została opracowana na podstawie „Zasad przygotowania Strategii dla Obszarów Rozwoju Społeczno -Gospodarczego w okresie programowania 2014-2020+. Powierzchnia gruntów nadleśnictwa na terenie powiatu żnińskiego ogółem wynosi 5 942,55 ha, w tym leśnych wynosi **5717,90 ha**.

Link do planu rozwoju:

https://kujawsko-pomorskie.pl/pliki/polityka_terytoriajna/strategie/Strategia_ORSG_Powiatu_Zninskiego.pdf
<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiEraffpZriAhXCsaQKHUryBOMQFjACegQIAhAC&url=http%3A%2F%2Fbip.powiatzninski.pl%2Fpobierz%2F12&usg=AOvVaw0W5DNO9esoKjI76IUkfEH8>

Link do studium :

<https://bip.umznin.pl/dokumenty/318>

Strategia Rozwoju – Powiat Pilski

Strategia została opracowana na podstawie „Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego powiatu pilskiego na lata 2015 – 2025”. Powierzchnia gruntów nadleśnictwa na terenie powiatu pilskiego ogółem wynosi **170,08 ha**, w tym gruntów leśnych wynosi **171,42 ha**.

Link do planu rozwoju:

https://www.powiat.pila.pl/f/Strategia%20Powiatu%20Pilskiego%202015-2025.pdf?t=fls1_U3RyYXRIZ2lhIFBvd2lhdHUgUGlsc2tpZWdvdIwMTUtMjAyNS5wZGY&u=2

Link do studium:

http://bip.pila.pl/content.php?cms_id=15200

Strategia Rozwoju – Powiat Wągrowiec

Strategia została opracowana na podstawie „Strategia rozwoju Powiatu na lata 2001 – 2020 “. Powierzchnia gruntów nadleśnictwa na terenie powiatu wągrowieckiego ogółem wynosi **124,54 ha**, w tym gruntów leśnych wynosi **112,56 ha**.

➤ **Gminy**

Gmina Szubin

Strategia rozwoju gminy Szubin została opracowana na lata 2014- 2020+. Powierzchnia gruntów nadleśnictwa ogółem na terenie gminy wynosi **9987,50 ha** w tym gruntów leśnych **9701,96 ha**.

Link do planu rozwoju :

<http://www.bip.szubin.pl/?app=uchwaly&nid=11453&y=2014>

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiZ_NLep5riAhWB6qQKHaaYCHAQFjACegQIAxAC&url=http%3A%2F%2Fwww.bip.szubin.pl%2Fbip_download.php%3Fid%3D2807&usg=AOvVaw27bby0bNmM8LUL8zFXGhm

Link do studium :

<http://bip.szubin.pl/?app=uchwaly&nid=12629&y=2015>

Z informacji telefonicznych wynika, że Gmina Szubin w 2021 roku przystąpiła do opracowywania zarówno Strategii rozwoju jak i zmian w studium zagospodarowania przestrzennego.

Gmina Nakło nad Notecią

Strategia rozwoju gminy Nakło nad Notecią została opracowana na lata 2014- 2020.

Powierzchnia gruntów nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **1033,34 ha**, w tym gruntów leśnych wynosi **972,62 ha**

Link do planu rozwoju :

<http://bip.gmina-naklo.pl/?cid=345>

http://bip.gmina-naklo.pl/bip_download.php?id=40

Link do studium :

http://umig.naklo.pl/sesje/uchwala_2016_28_559.pdf

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=2ahUKEwjM3sPRt5riAhUksaQKHdtQCXYQFjABegQIBhAC&url=http%3A%2F%2Fbip.gmina-naklo.pl%2Fbip_download.php%3Fid%3D3934&usg=AOvVaw1q8mDJ7KXQ4-D8UUpvtBHK

Gmina Łabiszyn

Strategia została opracowana na podstawie „Strategia rozwoju gmina Łabiszyn 2014-2020”

Powierzchnia gruntów nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **5372,64 ha** w tym gruntów leśnych wynosi **5170,81 ha**.

Link do planu rozwoju:

<http://bip.labiszyn.pl/?app=uchwaly&nid=5012&y=2015>

Link do studium :

<http://bip.labiszyn.pl/?app=uchwaly&nid=2731&y=2011> załączniki

http://bip.labiszyn.pl/bip_download.php?id=4588

Gmina Kcynia

Strategia została opracowana na podstawie „STRATEGIA ROZWOJU GMINY KCYNIA NA LATA 2016-2023”. Powierzchnia gruntów nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **5 925,89 ha** w tym gruntów leśnych wynosi **5661,23 ha**

Link do planu rozwoju:

<https://docplayer.pl/56359725-Strategia-rozwoju-gminy-kcynia-na-lata-spis-tresci.html>

Link do studium :

<https://mst-kcynia.rbip.mojregion.info/studium-uwarunkowan-i-kierunkow-zagospodarowania-przestrzennego/>

Gmina Sadki

Strategia została opracowana na podstawie „Strategia Rozwoju Gminy Sadki na lata 2015 – 2020”. Powierzchnia gruntów nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **2202,95 ha**, w tym gruntów leśnych **2080,38 ha**.

Link do planu rozwoju:

[http://archiwum.gm-sad-](http://archiwum.gm-sad-ki.rbip.mojregion.info/www.bip.sadki.lo.pl/AKTUALIZACJA%20Strategii%20Rozwoju%20Gminy%20Sadki%2031.07.2015fae8.pdf?id=6505)

[ki.rbip.mojregion.info/www.bip.sadki.lo.pl/AKTUALIZACJA%20Strategii%20Rozwoju%20Gminy%20Sadki%2031.07.2015fae8.pdf?id=6505](http://archiwum.gm-sad-ki.rbip.mojregion.info/www.bip.sadki.lo.pl/AKTUALIZACJA%20Strategii%20Rozwoju%20Gminy%20Sadki%2031.07.2015fae8.pdf?id=6505)

Link do studium:

<http://archiwum.gm-sadki.rbip.mojregion.info/www.bip.sadki.lo.pl/indexe3de.html?cid=433>

Gmina Mroczka

Strategia została opracowana na podstawie „Strategia rozwoju Miasta i Gminy Mroczka 2008-2020”. Powierzchnia gruntów nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **149,82 ha**, w tym gruntów leśnych **122,57 ha**.

Link do strategii rozwoju:

http://www.bip.mroczka.pl/bip_download.php?id=11311

Link do studium:

http://www.bip.mroczka.pl/bip_download.php?id=12832

Gmina Barcin

Strategia została opracowana na podstawie „Strategia Zrównoważonego Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Miasta i Gminy Barcin na lata 2009 – 2020”. Obecnie trwają prace nad opracowaniem nowej strategii na lata 2021-2030.

Powierzchnia gruntów nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **95,54ha**, w tym gruntów leśnych **90,07 ha**.

Link do strategii rozwoju:

<https://bip.barcin.pl/dokumenty/2365>

Link do studium:

<https://bip.barcin.pl/dokumenty/464>

Gmina Żnin

Strategia została opracowana na podstawie „Strategia rozwoju gminy Żnin na lata 2015-2020 (URM XVIII/204/2016)”.

Powierzchnia gruntów nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **474,37 ha**, w tym gruntów leśnych **457,02 ha**.

Link do strategii rozwoju:

<https://bip.umznin.pl/pobierz/4867>

Link do studium:

<https://bip.umznin.pl/dokumenty/menu/25>

Gmina Wapno

Strategia została opracowana na podstawie „Strategii rozwoju”

Powierzchnia gruntów nadleśnictwa na terenie gminy wynosi **122,80 ha**, w tym gruntów leśnych **110,82 ha**.

Link do strategii rozwoju:

http://www.bip.wapno.pl/content.php?cms_id=60|m=7

Link do studium:

http://www.bip.wapno.pl/cms_inc/cms_pobierz_dokument.php?id=200&dok_id=4646

Gmina Wyrzysk

Strategia została opracowana na podstawie „Strategia rozwoju Gminy Wyrzysk na lata 2016-2025”.

Powierzchnia gruntów na terenie gminy wynosi **178,08 ha**, w tym grunty leśne **171,42 ha**.

Link do strategii rozwoju:

<http://www.biuletyn.net/nt-bin/private/wyrzysk/9158.pdf>

Link do studium:

<https://wyrzysk.biuletyn.net/?bip=1&cid=1490>

Gmina Gołańcz

Strategia została opracowana na podstawie „Strategia rozwoju Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2002-2010”.

Powierzchnia gruntów na terenie gminy wynosi **1,74 ha**, w tym grunty leśne **1,74 ha**.

Link do strategii rozwoju:

https://bip-v1-files.idcom-jst.pl/sites/3083/wiadomosci/16703/files/Golancz_strategia.doc

Link do studium:

<https://bip-v1-files.idcom->

[ist.pl/sites/3083/wiadomosci/67589/files/uchwala_w_spawie_studium_i_kierunkow_zagospodarowania_przestrzennego_gminy_golancz.pdf](https://bip-v1-files.idcom-ist.pl/sites/3083/wiadomosci/67589/files/uchwala_w_spawie_studium_i_kierunkow_zagospodarowania_przestrzennego_gminy_golancz.pdf)

Nadleśnictwo Szubin zwróciło się do wszystkich urzędów gmin w zasięgu swojego działania oraz do Urzędu Wojewódzkiego i starostw z prośbą o przesłanie informacji, dotyczących założeń polityki zagospodarowania przestrzennego oraz wpływu realizacji tych założeń na prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, celem uzyskania stosownych materiałów. We wszystkich otrzymanych odpowiedziach nie zawarto wniosków istotnych dla założeń planu urządzenia lasu na okres lat 2024-2033. Nadleśnictwo uzyskało informacje związane z inwestycjami planowanymi na gruntach leśnych, mającymi wpływ na zmniejszenie powierzchni leśnej oraz na prowadzenie gospodarki leśnej (np. przecinanie szlaków migracyjnych zwierzyny płowej, budowa przejść dla zwierzyny, zmiana włączy dróg leśnych na drogi publiczne). Z analizy uzyskanych materiałów wynika, że na terenie Nadleśnictwa Szubin są przewidziane następujące inwestycje:

a) o zasięgu i znaczeniu krajowym:

- przebudowa drogi krajowej nr 10,

b) o znaczeniu wojewódzkim:

- przebudowa drogi wojewódzkiej nr 254 na odcinku Brzoza – Nowe Dąbie,

c) o znaczeniu lokalnym:

- budowa, przebudowa dróg gminnych i powiatowych,
- budowa, rozbudowa gminnych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych,
- wydobywanie kruszyw (kopalnie),
- plany rozbudowy ładowiska w Kowalewku (Leśnictwo Dębogóra).

2.2.2. Programy ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym

Program Ochrony Środowiska dla Urzędu Marszałkowskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024

<https://bip.kujawsko-pomorskie.pl/program-ochrony-srodowiska-województwa-kujawsko-pomorskiego-na-lata-2017-2020-z-perspektywa-na-lata-2021-2024-wraz-z-prognoza-oddziaływania-na-srodowisko-programu-ochrony-srodowiska-województwa-kuja/>

Program Ochrony Środowiska dla powiatu Nakielskiego na lata 2017 -2021 z perspektywą na lata 2022-2025.

<https://pow-nakielski.rbip.mojregion.info/powiatowy-program-ochrony-srodowiska-dla-powiatu-nakielskiego/>

Program Ochrony Środowiska dla powiatu w Żninie na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025

<https://bip.umznin.pl/dokumenty/4725>

Program Ochrony Środowiska dla powiatu Pilskiego na lata 2016 -2020.

https://bip.powiat.pila.pl/gfx/pila/files/2018_2022/2018/ochrona_srodowiska/program_ochrony_srodowiska_2016_2020.pdf

Program Ochrony Środowiska dla powiatu wągrowieckiego na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026”.

https://www.bip.wagrowiec.pl/495,obwieszczenia?trecsc=10922#plik_7622

Program Ochrony środowiska dla gminy Szubin na lata 2018-2021 w perspektywą na lata 2020-2025

http://www.bip.szubin.pl/index.php?bip_id=18775&cid=735&q=program+ochrony+%C5%9Brodowiska

Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Nakło nad Notecią na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2028

https://gmina-naklo.pl/strona-5007-program_ochrony_srodowiska.html

Program Ochrony Środowiska dla gminy Łabiszyn na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025

<http://www.bip.labiszyn.pl/index.php?app=uchwaly&nid=5774&y=2017&q=program+ochrony+%C5%9Brodowiska>

Program Ochrony Środowiska dla gminy Kcynia na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024

<https://mst-kcynia.rbip.mojregion.info/obwieszczenie-dotyczace-przystapienia-do-opracowania-programu-ochrony-srodowiska-dla-gminy-kcynia-na-lata-2017-2020-z-perspektywa-do-roku-2024-w-celu-realizacji-zapisow-ustawy-o-zasadach-prowadzenia/>

Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Mrocza na lata 2017 - 2021 z perspektywą na lata 2022-2025

http://www.bip.mrocza.pl/?cid=636&bip_id=7798

Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Barcin na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028”.

<https://bip.barcin.pl/dokumenty/2852>

Program ochrony środowiska dla Gminy Żnin na lata 2017 - 2020 z perspektywą do roku 2025".

<https://bip.umznin.pl/dokumenty/4725>

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Łobżenica na lata 2020-2026

<http://bip.lobzenica.pl/?a=7065>

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wyrzysk na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028

<https://wyrzysk.biuletyn.net/?bip=1&cid=1262>

Programu ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Gołańcz na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2025

https://bip.golancz.pl/wiadomosci/1261/wiadomosc/159438/aktualizacja_programu_ochrony_srodowiska

Programu ochrony środowiska dla Gminy Wapno

Na stronie internetowej gminy brak aktualnego programu.

3. Sprawdzenie kompletności i poprawności danych z zakresu ewidencji gruntów.

Ewidencja gruntów w Nadleśnictwie jest prowadzona zgodnie z przepisami wewnętrznymi Lasów Państwowych (baza SILP i standard LMN), a rejestr powierzchniowy gruntów Nadleśnictwa jest uzgadniany na bieżąco z powszechną ewidencją gruntów. Grunty sporne nie występują. Aktualnie 100% gruntów Nadleśnictwa posiada założone księgi wieczyste.

Wykonawcę prac należy zobowiązać do przedstawienia potwierdzonych w starostwach za zgodność – rejestrów powierzchniowych gruntów Nadleśnictwa na dzień obowiązywania nowego PUL-u.

W związku z przekształceniem baz danych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w formę elektroniczną oraz dostępem do danych w postaci odwzorowań lotniczych i satelitarnych stwierdzono pewne rozbieżności konturów tych danych z LMN, które należy skorygować.

W przypadku sytuacji wewnętrznej, to jest układu poligonów wydzieleni, należy zwrócić szczególną uwagę na ich położenie i wtórny pomiar zarówno w stosunku do wydzieleni ujętych w Aneksie do PUL na lata 2014-2023 roku jak i tych nie ujętych w wyżej wymienionym dokumencie. Nadleśnictwo w sierpniu 2017 roku dotknięte zostało katastrofalną w skutkach wichurą w związku z tym powstały uszkodzenia drzewostanu na niemal połowie powierzchni leśnej nadleśnictwa. Intensywne prace odnowieniowe prowadzone w większości przypadków w ramach cięć przygodnych spowodowały rozbieżności w układzie wydzieleni. Często nie były odnawiane całe wydzielenia, lecz ich części przylegające do siebie. Intensywność prac odnowieniowych oraz problemy z dostępnością materiału sadzeniowego, co skutkowało wielokrotnym „wchodzeniem” z pracami odnowieniowymi na daną powierzchnię, mogło spowodować błędy w opi-

się taksacyjnym, w związku z tym istnieje potrzeba zwrócenia szczególnej uwagi na powierzchnie pokłękowe, tak by baza SILP i standard LMN były zgodne z sytuacją na gruncie.

Wykonawca PUL musi również szczegółowo określić wskazówki gospodarcze, również w przypadku wydziełów objętych taksacją w ramach Aneksu. Z uwagi na czasookres wykonywania Aneksu, który zbiegł się w czasie z intensywnymi pracami wynikającymi z potrzeby porządkowania „klęskowisku” i jego odnowienia, należy dostosować wskazania gospodarcze do rzeczywistych potrzeb.

Zasady przenoszenia informacji pomiędzy planem urządzenia lasu dla nadleśnictwa i SILP, regulują przepisy zarządzenia nr 13 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 20 marca 2007 roku.

W zakresie danych ewidencyjnych Nadleśnictwo przygotuje i przekaze wykonawcy nowego projektu planu urządzenia lasu:

- a) kopię bazy TAKSATOR utworzoną w drodze importu z bazy SILP po aktualizacji za rok 2021,
- b) kopię warstw standardu LMN, po aktualizacji za rok 2021,
- c) zweryfikowane dane wyjściowe m.in. warstwa działek, warstwa użytków, rejestr powierzchniowy gruntów.

W trakcie prac urządzeniowych nie należy wprowadzać zmian do warstwy ewidencyjnej, za wyjątkiem zmian, które odniosły się w ewidencji gruntów prowadzonej przez starostów. Nadleśnictwo na bieżąco będzie przekazywało dokumentację takich zdarzeń, w formie wypisów i rysów pozyskanych w starostwach.

Ponieważ, ze względu na bardzo dużą ilość trwających procedur przejmowania gruntów nadleśnictwa pod różnego rodzaju inwestycje, zwłaszcza pod drogi na podstawie Zezwolenia na Realizację Inwestycji Drogowej (ZRID), wydanych na mocy Ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, nadleśnictwo nie jest w stanie wstrzymać obrotu gruntami w trakcie prac urządzeniowych. Natomiast wszelkie zmiany w stanie posiadania dokonane po przekazaniu bazy danych wykonawcy, będzie zgłaszać i przekazywać na bieżąco.

Proszę o określanie rodzajów powierzchni w opisie wydzielenia zgodnie ze słownikiem zarządzenia DGLP nr 2/2019 z dnia 10 stycznia 2019 r. (znak. ES.2240.4.2018) w sprawie sposobu ewidencjonowania lasów gruntów i innych nieruchomości w Lasach Państwowych.

4. Podział powierzchniowy oraz podział na obręby leśne i leśnictwa.

Nadleśnictwo Szubin podzielone jest na 3 obręby leśne (Łabiszyn, Samostrzel, Szubin) oraz 20 leśnictw terenowych, w tym leśnictwo ze szkółką leśną Żarczyn.

Podział Nadleśnictwa Szubin na leśnictwa:

Symbol	Nazwa Leśnictwa	Powierzchnia
12-18-1-01-	Drogosław	1440,77
12-18-1-02-	Gąbin	1304,87
12-18-1-03-	Jaktórka	1511,71
12-18-1-04-	Kowalewo	1406,02
12-18-1-05-	Łabiszyn	1432,57
12-18-1-06-	Pszczółczyn	1335,24
12-18-1-07-	Załachowo	1105,63
12-18-2-08-	Borek	1564,3
12-18-2-09-	Dębogóra	1515,06
12-18-2-10-	Glinki	1049,28
12-18-2-11-	Laskownica	1002,45
12-18-2-12-	Nakło	1057,92
12-18-2-13-	Tupadły	1220,17
12-18-3-14-	Dziewierzewo	1151,76
12-18-3-15-	Grieczna Panna	1583,97
12-18-3-16-	Studzienki	1438,55
12-18-3-17-	Tur	1462,36
12-18-3-18-	Ustronie	1433,43
12-18-3-19-	Wieszki	1202,26
12-18-3-20-	Szkółka Żarczyn	326,35
	Razem	25544,67

Nadleśnictwo wnosi, aby w programie TAKSATOR, została zachowana pełna historia przy łączeniu czy też dzieleniu wydziałów.

Zakres „trudności” leśnictw, które zostały najbardziej dotknięte uszkodzeniami w roku 2017 radykalnie uległ zmianie, przez co należy uzgodnić z Nadleśnictwem ewentualne zmiany przebiegu ich granic i dostosowanie powierzchni na granicy leśnictw. Decyzje o ewentualnej zmianie powierzchni leśnictw podejmie Nadleśniczy, po uzyskaniu danych o zadaniach poszczególnych leśnictw na dziesięciolecie.

Podczas prac taksacyjnych nie należy łączyć z innymi lub też dzielić wydziałów z wartością księgową.

Lista wydzieleń z wartościami:

Adres leśny	Rodzaj pow.	Powierzchnia	Wartość
12-18-2-12-290 -m -00	D-STAN	1,5200	29434,06
12-18-2-12-290 -p -00	D-STAN	3,3712	65281,66
12-18-2-12-290 -n -00	Rola	0,1400	2710,76
12-18-2-12-290 -r -00	Rola	1,8900	36595,31
12-18-2-12-290 -o -00	N KOP	1,2800	24790,61
12-18-2-12-290 -t -00	Rola	0,6500	12944,04
12-18-2-12-290 -s -00	D-STAN	0,3700	7368,77
12-18-2-12-290 -w -00	D-STAN	1,1900	23699,58
12-18-3-16-187 -z -00	D-STAN	10,1900	256000
12-18-3-16-187 -ax -00	D-STAN	3,7000	150216,4
12-18-3-19-9 -i -00	ZRĄB	0,4100	2702,74
12-18-3-14-298 -m -00	D-STAN	1,0300	36771
12-18-3-17-205 -t -00	D-STAN	0,9000	34000
12-18-3-17-205 -w -00	D-STAN	0,9500	36000
12-18-3-17-205 -~f -00	DROGI L	0,0400	2973
12-18-1-02-194 -p -00	D-STAN	1,2600	54450
12-18-1-02-194 -n -00	D-STAN	0,0300	1537,5
12-18-1-02-194 -n -00	D-STAN	0,7100	41200
12-18-1-02-194 -o -00	D-STAN	0,6400	7500
12-18-1-02-193 -k -00	D-STAN	0,9300	20312,5
12-18-3-16-180 -i -00	D-STAN	1,6400	31665,62
Razem		32,8412	878153,55

5. Oznaczenia niewyraźnych granic wyłączeń.

Niewyraźne i trudne do identyfikacji w terenie granice pododdziałów należy oznaczać na wylotach, skrzyżowaniach, terenie pofałdowanym „obrączkami na czerwono”, wykonywanymi na korze (na wysokości około 1,5 m) oraz znakami kierunkowymi „na czerwono”. Na drzewach o cienkiej korze oznaczenia należy wykonywać w inny sposób, np. trwałą farbą.

Nadleśnictwo zobowiązuje się do przecięcia zarośniętych linii oddziałowych przed przystąpieniem wykonawcy planu urządzania lasu do prac taksacyjnych.

6. Grunty we współwłasności.

Aktualnie Nadleśnictwo Szubin nie zarządza gruntami w ramach współwłasności.

7. Wykorzystanie teledetekcji.

Ortofotomapy dostępne w Państwowych Ośrodkach Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w zasięgu administracyjnym Nadleśnictwa zostały opracowane według stanu na wrzesień 2020 i są dostępne w Nadleśnictwie. Ortofotomapy gruntów w zarządzie Nadleśnictwa, należy wykorzystać jako materiały do zinwentaryzowania rozbieżności konturów działek i użytków pomiędzy danymi powszechnej ewidencji gruntów a LMN. Treść tych materiałów powinna być również przydatna dla opracowania projektu planu urządzania lasu, przebiegu wydzieleni oraz elementów nie stanowiących wydzielenia.

8. Ujmowanie cech drzewostanów.

Niektóre cechy drzewostanów należy opisać w zakresie i na zasadach określonych w § 26 Instrukcji Urządzania Lasu, poprzez weryfikację opracowań i dokumentów glebowo-siedliskowych, zapisów w poprzednich planach urządzania lasu oraz konkretnych ustaleń widocznych na gruncie cech drzewostanów. Dotyczy to między innymi takich cech, jak:

- 1) pochodzenie z odnowienia sztucznego lub naturalnego,
- 2) uprawy i młodniki po rębni złożonej,
- 3) zalesienia na gruntach porolnych,
- 4) drzewostany żywicowane,
- 5) drzewostany odroślowe,
- 6) projektowane rezerwaty,
- 7) ostoje zwierząt chronionych,
- 8) otuliny wyłączonych drzewostanów nasiennych,
- 9) otuliny rezerwatów,
- 10) otuliny ośrodków wypoczynkowych,
- 11) otuliny szkółek,
- 12) otuliny plantacji nasiennych,
- 13) drzewostany przedplonowe,
- 14) drzewostany obcego pochodzenia,
- 15) uszkodzone od wiatru.

W obowiązującej Instrukcji Urządzania Lasu informacje odnośnie obiektów związanych z nasiennictwem i selekcją nie są już ujmowane w cechach drzewostanów. Rejestr leśnego materiału podstawowego stanowi w bazie SILP osobny moduł. W chwili obecnej w nowym opisie taksacyjnym uwzględnia się jedynie cechy dotyczące upraw pochodnych – należy je zachować, jeśli w chwili przekazania bazy ta zasada będzie jeszcze obowiązywać.

9. Dodatkowe pomiary drewna martwego.

Ze względu na specyfikę i funkcjonalność terenów leśnych na zarządzanym obszarze proponujemy, by w ramach prac inwentaryzacyjnych dokonać dodatkowych pomiarów drewna martwego metodą opisaną w § 62 instrukcji u. l. (na co 10 powierzchni próbnej - bez modyfikacji). Powstałe w wyniku pomiarów zestawienia drewna martwego w całym

Nadleśnictwie ułatwią precyzowanie wniosków, dokonywanie analiz i podejmowanie decyzji gospodarczych.

10. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód.

Na podstawie danych z ZOL i ustaleń własnych Nadleśnictwo przygotowało materiały definiujące obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód powodowanych przez:

- szkodniki pierwotne, w tym stałe ogniska gradacyjne owadów liściożernych: brudnicy mniszki, strzygoni choinówki i boreczników.
- Szkodniki wtórne, obejmują szczególnie drzewostany, w których obserwuje się zmianę poziomu wód gruntowych. W ostatnich latach nastąpił wzrost szkód ze strony kornika ostrozębnego i kornika drukarza oraz przyptaszczka granatka. Wzrost ten jest także spowodowany niewątpliwie uszkodzeniem drzewostanów od wiatru.
- Granice tych obszarów winny być zaktualizowane na podstawie analizy przestrzennego rozkładu zainwentaryzowanych podczas taksacji uszkodzeń drzewostanów oraz w uzgodnieniu z właściwym ZOL. Ostateczne granice tych obszarów należy zamieścić w projekcie nowego planu urządzania lasu na mapie przeglądowej ochrony lasu.
- zwierzynę łowną – głównie jeleniowate – teren całego Nadleśnictwa, obszary w różnym stopniu narażone na szkody. Uszkodzenia te mają wpływ na pogorszenie jakości drzewostanów. Wnioskuje się, aby na mapę przeglądową ochrony lasu nanieść również, zainwentaryzowane szkody od bobrów i łosi.

szkody od zwierzyny			
rok	Powierzchnia szkód spowodowanych przez ssaki [ha]		
	21-40%	>40%	razem
2013	531,15	201,33	732,48
2014	556,07	195,2	751,27
2015	618,39	174,32	792,71
2016	681,84	142,35	824,19
2017	389,25	91,54	480,79
2018	332,35	71,71	404,06
2019	209,41	56,84	266,25
2020	221,3	57,43	278,73

Dodatkowo przedstawiono zakres prac zabezpieczających uprawy i młodniki przed uszkodzeniami od zwierzyny łownej z lat 2013 – 2020:

Rok	Powierzchnia upraw i młodników zabezpieczanych przed zwierzyną (ha)			
	grodzenie siatką	zabezpieczanie mechaniczne rysakowanie	wykładanie drzew zgryzowych	zabezpieczanie chemiczne
2013	55,21		353,71	10,24
2014	71,35		250,86	12,26
2015	95,21	63,12	337,61	7,49
2016	109,95	34,03	381,25	22,73
2017	118,79	43,06	218,14	36,80
2018	301,47	32,73	318,31	
2019	151,71		194,02	
2020	243,12		198,47	5,00

➤ czynniki klimatyczne:

- wiatry powodują cyklicznie szkody na terenie Nadleśnictwa, jednak w sierpniu 2017 roku, uszkodzonych zostało blisko 10 tys. ha Nadleśnictwa. Największe szkody wystąpiły w leśnictwach Nakło, Wieszki, Załachowo, Studzienki, Ustronie, Grieczna Panna, Gąbin, Borek, Glinki, Kowalewo, Dziewierzewo powodując uszkodzenia „powierzchniowe”. W pozostałych leśnictwach szkody wystąpiły w rozproszeniu. Nadleśnictwo starało się jak najwięcej pozostawić drzewostanów nawet tych, gdzie mocno spadło zadrzewienie. Szczególną uwagę należy zwrócić na taksację i wskazówki w tych drzewostanach oraz powstałych już odnowieniach.
- okiść, późne przymrozki - w ostatnich latach nie powodowały znaczącego zagrożenia wystąpieniem szkód w drzewostanach.
- susze - w ostatnich latach, coraz częściej występują susze, które mają wpływ na zdrowotność drzewostanów a zwłaszcza na udatność upraw i wprowadzanie, rozwój gatunków domieszkowych.

➤ Drzewostany opalone przez jemiotę, należy zwracać uwagę, określić zasięgi występowania tego zjawiska i nanieść na mapę przeglądową ochrony lasu.

11. Terminy i sposoby kontroli prac nad projektem planu urządzania lasu.

Proponuje się, by zobowiązać wykonawcę projektu planu urządzania lasu do kontroli wewnętrznej prowadzonej w toku prac oraz potwierdzanie tej kontroli stosowną dokumentacją.

Zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi takie kontrole winny być realizowane sukcesywnie – jako potwierdzenie zaawansowania prac oraz etapowo – jako odbierające poszczególne ich części. Terminy i sposoby kontroli oraz odbioru prac urzędzeniowych leżą w gestii RDLP w Toruniu.

12. Docelowa sieć dróg leśnych.

Nadleśnictwo posiada opracowanie „Docelowa sieć dróg Nadleśnictwa Szubin” wg stanu na maj 2021 roku.

W toku prac urzędzeniowych wykonawca planu powinien uaktualnić część bazodanową opracowania.

13. Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000.

Zgodnie z §129 Instrukcji Urządzania Lasu oraz z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247), postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 powinno obejmować:

- Uzgodnienie pomiędzy Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych a Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (RDOŚ) oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (PWIS), zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000.
- Sporządzenie prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000.
- Uzyskanie od RDOŚ oraz PWIS pozytywnej opinii dotyczących projektu planu urządzenia lasu oraz prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000.
- Zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

14. Sprawy organizacyjne.

W toku całego okresu prac nad projektem planu urządzania lasu Nadleśnictwo zobowiązuje się do szerokiej i aktywnej współpracy merytorycznej, zarówno z wykonawcą projektu planu, jak i z przedstawicielami urzędów, samorządów, przedsiębiorców leśnych oraz organizacjami zainteresowanymi gospodarką leśną i ochroną przyrody w lasach Nadleśnictwa, czego efektem winny być bieżące ustalenia i wyjaśnianie aspektów problemowych.

Przed rozpoczęciem prac terenowych do projektu planu wykonawca zgłosi ten fakt Nadleśnictwu w celu uzgodnienia dogodnych form komunikacji oraz wzajemnego udostępniania danych i materiałów, które posłużą etapowym uzgodnieniom wyników prac. Taksatorzy przed przystąpieniem do prac powinni powiadomić tak Nadleśnictwo jak i leśniczego u którego wykonywana jest praca, w celu uniknięcia nieporozumień.

B. Założenia do planu urządzenia lasu.

1. Wytyczne ogólne dla obszarów ochronnych – dla poszczególnych kategorii obszarów należy uwzględnić:

- dla rezerwatu przyrody:
 - zabiegi ochronne określone w planie ochrony,
 - uzgodnienie z RDOŚ projektu planu urządzenia lasu w rezerwach oraz części dotyczącej bezpośredniego sąsiedztwa rezerwatów w zakresie ustaleń planu, mogących negatywnie wpłynąć na ochronę przyrody;
 - dla obszarów Natura 2000:
 - ustalenia planu zadań ochronnych lub planu ochrony dla obszaru Natura 2000,
 - projekty planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wskazane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska;
 - „Ramowe wytyczne w sprawie projektowania w planie urządzenia lasu zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa” wprowadzone do stosowania przez Głównego Konserwatora Przyrody w dniu 26 marca 2013 r. (DLP-lpn-611-30/11994/12/13/Jł).
 - dla pomników przyrody:
 - zalecenia odnośnie realizacji czynnej ochrony obiektów uznanych za pomniki przyrody, określone w aktach prawnych uznających pomniki przyrody;
 - dla stref ochronnych ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów:
 - postanowienia ochronne określone w decyzjach administracyjnych ustalających strefy ochrony;
 - dla lasów ochronnych:
 - w planowaniu szczegółowym kategorii lasów ochronnych wyszczególnione w art. 15 ustawy o lasach.
 - Dla stanowisk archeologicznych i objętych nadzorem konserwatorskim (np. działki nr 3001/15 w obręb ewidencyjny Chobielin oraz działek nr 3317/1, 3318/1, 3320 obręb ewidencyjny Dziewierzewo objętych ochroną konserwatorską) Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:
 - dostosować wskazówki gospodarcze do działań określonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
 - dostosować wskazówki gospodarcze do istniejących na terenie Nadleśnictwa miejsc pochówku, cmentarzy, miejsc kaźni i pamięci powstań i konfliktów zbrojnych.
- Przy sporządzaniu planu urządzenia lasu należy uwzględnić podział powierzchniowy oraz dostosować zabiegi do obowiązujących przepisów oraz decyzji w zakresie ustanowionych form ochrony.

2. Funkcje lasu.

Zgodnie z § 25 Instrukcji Urządzania Lasu, dla celów planowania urządzeniowego należy przyjąć podział – w zależności od dominującej roli pełnionych funkcji ochronnych - na 3 podstawowe (główne) grupy lasów: lasy rezerwatowe, lasy ochronne oraz lasy gospodarcze, co nie wyklucza możliwości grupowania lasów w inne, w miarę jednorodne obszary funkcjonalne.

3. Typy siedliskowe lasu.

Zgodnie z § 22 Instrukcji Urządzania Lasu, typ siedliskowy lasu (TSL) należy określić dla gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) oraz dla gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia. Dodatkowo w wyłączeniach z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi, dla ochrony których wyznaczono dany obszar Natura 2000 (SOO lub OSO), opis TSL winien być rozszerzony o rodzaj leśnego siedliska przyrodniczego (LSP).

4. Typy drzewostanów.

Proponujemy przyjąć dla poszczególnych TSL typy drzewostanów (TD) określające formy docelowych zestawów pożądanych gatunków drzew spodziewane do uzyskania w wieku dojrzałości drzewostanu do odnowienia.

Podane składy gatunkowe należy traktować jako ramowe i podczas projektowania składu konkretnych upraw należy brać pod uwagę lokalne warunki i układ mikrosiedlisk.

Dla każdego wydzielenia, dla którego określa się TSL należy przyjąć jeden z wariantów TD, kierując się stanem siedliska, stopniem uwilgotnienia oraz specyfiką i stanem zbiorowiska roślinnego.

Wykonawca wykona analizę powierzchni będących w zasięgu obszarów chronionych, Natura 2000, i zaproponuje sposoby zagospodarowania oraz składy gatunkowe upraw tak, aby cele ochrony były zachowane i zgodne z obowiązującymi „PZO”.

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład odnowień
1	2	3
Bs	So	So 90%, Brz i inne 10%
Bśw	So	So 80-90%, Brz i inne 10- 20%
BMśw	So	So 80%, Dbb 10-15%, Md, Brz, Kl, Ol i inne 5-10%
	Db-So	So 70%, Dbb 20%, Md Bk, Brz i inne 10%
BMw	So	So 70%, Dbb 15%, Św, Brz i inne 15%
BMb	So	So 80%, Brz, Św i inne 20%
LMśw	Db-So	So 50%, Dbb 30%, Bk, Md, Brz, Kl, Lp, Gb i inne 20%
	So Db	Dbsz 50%, So 30%, Bk, Md, Brz, Kl, Gb i inne 20%
LMw	So-Db	Dbs 50%, So 30%, Św, Brz, Bk, Ol, Jw i inne 20%
LMB	Ol	Ol 70%, Brz, Św, So i inne 30%
Lśw	Bk-Db	Db 60%, Bk 30%, Md, Gb, Jw, Lp i inne 10%
	So-Db	Db 40%, So 40%, Md, Kl, Lp, Gb, Bk i inne 20%
Lw	Ol-Db	Dbs 60%, Ol 20%, Wz, Św, Lp, Jw i inne 20%
Ol	Ol	Ol 90%, Św, Brz i inne 10%
OlJ	Ol	Ol 70%, Jw, Dbs, Wz, Brz, Kl i inne 30%

5. Przeciętne wieki rębności.

Dla obliczenia cząstkowych etatów użytkowania rębego według dojrzałości i stanu zasobów drzewnych na koniec planowanego okresu gospodarczego proponuje się przyjąć przeciętne wieki rębności dla głównych gatunków drzew zgodne z wielkościami z poprzedniego planu urządzania lasu. Odpowiadają one zakresom wieków rębności określonym dla Nadleśnictwa w wykazie zamieszczonym w rozdziale VIII Instrukcji Urządzania Lasu dla So, Św, Jd, Bk, i Db. Dla pozostałych gatunków odpowiadają wysokościami orientacyjnym określonym w § 83 ust. 3 Instrukcji i są zgodne z wielkościami z poprzedniego planu:

Gatunek	Przeciętny wiek rębności
Db	140
So	100
Md, Bk, Dg, Wz, Dbc, Js, Jw	100
Św, Brz, Ol, Gb, Lp, Kl, Ak	80
Ol odr., Os,	60
Tp, Olsz, Wb	40

Indywidualny wiek dojrzałości rębnej drzewostanu należy określić dla każdego drzewostanu z dokładnością do 10 lat według następujących zasad:

- 1) dla drzewostanów młodszych, dla których określa się dwucyfrową jakość hodowlaną wiek dojrzałości rębnej drzewostanu winien być zgodny z przeciętnym wiekiem rębności przyjętym dla gatunku panującego w drzewostanie,
- 2) dla drzewostanów, dla których określa się jednocyfrową jakość techniczną (starszych lub kwalifikujących się do przebudowy pełnej) wiek rębności drzewostanu, nazywany też wiekiem dojrzałości rębnej drzewostanu lub wiekiem dojrzałości drzewostanu do odnowienia, określa się indywidualnie, uwzględniając:
 - rzeczywisty skład gatunkowy drzewostanu,
 - jakość techniczną gatunku panującego w drzewostanie,
 - stopień uszkodzenia drzewostanu,
 - zgodność składu gatunkowego drzewostanu z TD,
 - przyjęte okresy: odnowienia, uprzętnięcia lub przebudowy drzewostanu,
 - „Wytyczne w sprawie kryteriów i postępowania przy określaniu indywidualnego wieku dojrzałości do odnowienia drzewostanów” (rozdział VIII Instrukcji Urządzania Lasu).

6. Podział lasów na gospodarstwa.

Zgodnie z § 82. Instrukcji Urządzania Lasu dla celów planowania urządzeniowego w Nadleśnictwie utworzy się trzy gospodarstwa:

- 1) Gospodarstwo specjalne (S), obejmujące obszary funkcjonalne pełniące funkcje specyficzne w Nadleśnictwie, których realizacja wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych.
Zaliczyć tu należy:
 - a) rezerваты przyrody wraz z otulinami,
 - b) projektowane rezerваты przyrody,
 - c) lasy glebochronne na stokach i zboczach o nachyleniu powyżej 45⁰,
 - d) lasy wodochronne w strefach ochronnych ujęć wody i źródeł wody, wyodrębnionych stosownymi decyzjami administracyjnymi,
 - e) drzewostany objęte prawnym zakazem pozyskiwania drewna ze względu na szczególne znaczenie dla ochrony przyrody, w tym ściśle strefy ochrony miejsc rozrodu ptaków,

- f) wyłączone drzewostany nasienne,
 - g) lasy na siedliskach bagiennych: Bb, BMb, LMB,
 - h) lasy na obszarach o wyjątkowym znaczeniu ze względów kulturowych, religijnych lub ekologicznych, ze źródłiskami i inne, cenne pod względem przyrodniczym lub krajo-brazowym.
- 2) Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O), obejmujące obszary uznanych lasów ochronnych z wiodącą funkcją ochronną (środowiskotwórczą), której realizacja nie wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych.
 - 3) Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G), obejmujące pozostałe obszary z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna uwzględnić wymogi ochrony przyrody.

W gospodarstwie tym, dla potrzeb obliczenia etatów cząstkowych wyodrębnić należy obszary kwalifikujące się do jednolitych sposobów zagospodarowania. W warunkach Nadleśnictwa będą to:

- zrębowy sposób zagospodarowania (GZ) - w odniesieniu do Bśw, BMśw (z TD So), BMw i OI, OLI.
- przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania (GPZ) - w odniesieniu do pozostałych siedlisk.

7. Wytyczne w sprawie cięć rębnych.

Proponuje się następujący schemat projektowania rodzajów rębni w zależności od przyjętych TSL i przyjętych dla nich TD:

TSL	TD	Rodzaj rębni.	Rębnia zasadnicza	Rębnia zastępcza
Bśw	So	I	Ib	
BMśw 1	So	I	Ib	IIIa,b
BMśw 2	Db So	III	IIIa,b	Ib, Ic (odn. nat.)
BMw	Db So	I	Ib	IIIa,b
BMb	So		*	
LMśw 1	Db So	III	IIIa,b	Ib, IV
LMśw 2	So Db	III	IIIb	II, Ib, IIIa, IV
LMw	Db So	III	IIIa	II, Ib
LMb	OI		*	
Lśw	Db	III	IIIb	Ib, II, IIIa, IV
Lw	Db	II	IIa	IIIa, IV, Ib
OI	OI	IV	IV	Ib
OI Js	OI Js	III, IV	IIIa, IV	Ib

*) nie przewiduje się użytkowania rębego, z wyjątkiem sytuacji kłeskowych

W drzewostanach o składzie gatunkowym odbiegającym od przyjętego TD konieczne będą modyfikacje dostosowujące modelowe rodzaje rębni do aktualnych warunków terenowych, siedliskowych, drzewostanowych i docelowego składu gatunkowego.

Sugeruje się następujące okresy odnowienia oraz nawroty cięć dla poszczególnych rębni:

- rębnia Ib,c 4-5 letni nawrót cięć,
- rębnia IIIa 10-15 letni okres odnowienia,
- rębnia IIIb 10-20 letni okres odnowienia,
- rębnia II i III 15-20 letni okres odnowienia,
- rębnia IV 15-40 letni okres odnowienia.

Przy projektowaniu rodzaju oraz lokalizacji cięć rębnych należy przestrzegać poniższych zasad:

- 1) Podczas planowania procesów odnowieniowych, bez względu na przynależność drzewostanów do poszczególnych gospodarstw uwzględnia się:
 - przyjęty cel hodowlany (TD),
 - ograniczenia i nakazy prawne wynikające z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany,
 - zasady i wytyczne zawarte w aktach normalizacji wewnętrznej w LP.
- 2) Dla zapewnienia wymogów oraz zachowania ładu przestrzenno-czasowego cięcia projektuje się w ramach ostępów stałych przyjętych w poprzednim planie urządzania lasu, z ewentualną optymalizacją ich zasięgów podyktowaną sytuacją obecną (korekta ładu przestrzennego, grunty przyjęte, ograniczenia lub wyłączenia z użytkowania, szkody itp.).
- 3) W celu przyspieszenia procesu odnowienia w ostępach, w których występują zakłócenia ładu przestrzenno-czasowego należy kontynuować cięcia w ramach tzw. ostępów przejściowych, natomiast w przypadku znacznej koncentracji w ostępie drzewostanów jednowiekowych i jednogatunkowych, wymagających działań odnowieniowych, wskazane jest zakładanie nowych wrębów.
- 4) Projektując procesy odnowieniowe drzewostanów określa się:
 - rodzaje rębni i procent poboru miąższości - elementy techniczne rębni rozumiane jako sposoby wykonywania cięć,
 - wielkość, kształt i położenie działek manipulacyjnych – elementy przestrzenne rębni,
 - okresy odnowienia (uprzętnięcia, przebudowy) – elementy czasowe rębni.Określony szczegółowo tzw. rodzaj cięcia, szczególnie w rębniach złożonych, należy rozumieć jako ostatni z rodzajów cięć planowany do wykonania w okresie obowiązywania planu urządzania lasu.
- 5) Szerokość działki manipulacyjnej projektowanych zrębów zupełnych (Ib) nie powinna przekraczać 60 m, a ich powierzchnia 4 ha. W przypadkach nietypowych wystarczy zachowanie jednego z tych parametrów. Przy projektowaniu rębni III szerokość działki manipulacyjnej powinna być wystarczająca do założenia poprawnie usytuowanych gniazd o wielkości odpowiedniej dla wprowadzonego gatunku, w zależności od TD.

- 6) W celu pozostawienia fragmentów starodrzewu (do 5% powierzchni manipulacyjnej) wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi, aż do naturalnego ich rozpadu, należy planować schematycznie 95% miąższości do pozyskania przy projektowaniu rębni I oraz przy projektowaniu usunięcia drzewostanu z powierzchni międzygniazdowej w rębniach IIIa. Nie jest wskazane pozostawianie fragmentów starodrzewu w przypadku zagrożenia trwałości lasu i bezpieczeństwa ludzi, a także na powierzchniach zrębów mniejszych niż 1 ha oraz w przypadku zlokalizowania cięć w bloku upraw pochodnych oraz w strefie przeszkód lotniczych przy lotnisku/lądowiskach.
- 7) Bezpośrednio przy źródłiskach, rzekach i jeziorach, a także w miejscach kultu religijnego i wokół drzew matecznych zaleca się kształtowanie ekotonów bez stosowania cięć zupełnych. W drzewostanach takich na etapie planowania należy wydzielić pas ochronny o szerokości zbliżonej do wysokości gatunku panującego w drzewostanie, w którym kształtować się będzie strefę przejściową innym sposobem zagospodarowania podanym we wskazówkach. Wykonawca planu opíše tzw. ekotony w osobne wydzielenia.
- 8) Przy głównych drogach (krajowych i wojewódzkich) oraz przy kolejowych szlakach komunikacyjnych zaleca się tworzenie oraz kształtowanie stref przejściowych - ekotonów w ramach projektowanych cięć rębnych. W strefie tej usuwa się drzewa mogące ze względu na pokrój, zdrowotność lub wiek stwarzać zagrożenie dla ruchu. Zasadne jest opisanie ich w osobne wydzielenia.
- 9) Działki manipulacyjne (działki zrębowe, pasy, smugi itp.) należy schematycznie planować w postaci pasów o prostych liniach. Wskazanie z § 31 ust. 6 zasad hodowli lasu, że zalecany jest zatokowy lub schodkowy przebieg linii zrębowej należy traktować jako wytyczne techniczne dla realizującego plan. Natomiast w celu urozmaicenia przebiegu działek manipulacyjnych, należy na etapie planowania wykorzystać naturalne granice wydzieleni, drogi, rowy itp. szczegóły terenowe.
- 10) Ostateczna wersja projektu planu cięć użytków rębnych winna być uzgodniona z Nadleśnictwem i RDLP przed NTG. Dodatkowo Wykonawca projektu planu urządzania lasu winien do końca 2022 r. uzgodnić z Nadleśnictwem wykaz cięć rębnych planowanych do wykonania w roku 2024 (w 1 roku obowiązywania planu).
- 11) W pododdziałach o „małej” powierzchni około 0.50 do 2.00 ha lub o wydłużonym kształcie (wąskie) na siedliskach lasowych dopuścić należy zastępczo rębnię I.

8. Priorytety dotyczące przebudowy drzewostanów i szczegółowe wytyczne w sprawie sporządzenia „Wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy”.

W toku prac urzędzeniowych wykonawca projektu planu urządzania lasu powinien sporządzić „Wykaz drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy” (według wzoru nr 3 Instrukcji Urządzania Lasu).

Kwalifikacja drzewostanów pod kątem potrzeby ich przebudowy zostanie wykonana w trakcie prac taksacyjnych. Wykonawca sporządzi Wykaz drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy z podziałem na grupy.

Zasadniczą podstawą do określenia potrzeb przebudowy jest indywidualna ocena każdego drzewostanu pod kątem zapewnienia osiągnięcia celów trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Hierarchie potrzeb należy przyjąć uwzględniając elementy określone w § 57 pkt. Zasad Hodowli Lasu z 2011r. tj.:

- stabilność drzewostanu,
- wiek drzewostanu,
- stopień jego uszkodzenia,
- jakość drzewostanu,
- stopień zgodności składu gatunkowego z określonym dla niego typem siedliskowym lasu i typem drzewostanu,
- możliwość prowadzenia przebudowy w danych warunkach środowiskowych.

W ramach hierarchii potrzeb przebudowy w pierwszej kolejności powinny być przeznaczone drzewostany wymagające pilnej przebudowy pełnej. Kwalifikacja drzewostanów pod kątem potrzeby ich przebudowy zostanie wykonana w trakcie prac taksacyjnych.

Biorąc pod uwagę powyższe zasady i specyfikę Nadleśnictwa przebudowę drzewostanów należy projektować zgodnie z § 40 Instrukcji Urządzania Lasu, w trzech grupach kwalifikacyjnych: A, B, C.

Grupa „A” - Drzewostany do pilnej przebudowy pełnej, rozpoczynanej przy zastosowaniu użytkowania rębego w I 10-leciu:

- drzewostany niestabilne w fazie rozpadu o niskim zadrzewieniu do 0,5, zasadniczo z przewagą gatunków iglastych, wymagające przebudowy sposobem zrębowym,
- drzewostany trwale i w znacznym stopniu uszkodzone,
- drzewostany o składzie gatunkowym niezgodnym oraz drzewostany na gruntach polnych o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla nich typem drzewostanu, które osiągnęły przyjęty schematycznie wiek rębności drzewostanu w wielkości wynikającej wprost z wieku rębności dla gatunku głównego w drzewostanie,
- drzewostany o składzie gatunkowym niezgodnym oraz drzewostany na gruntach polnych o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla nich typem drzewostanu, którym ze względu na niestabilność, uszkodzenia lub mierną jakość, obniżono indywidualny wiek rębności drzewostanu,

Grupa „B” - Drzewostany do stopniowej przebudowy pełnej, rozpoczynanej w I 10-leciu bez zastosowania użytkowania rębego, z wykorzystaniem odnowień wyprzedzających rębnią przewidywaną w następnym 10-leciu oraz odpowiednich trzebieży przekształceniowych.

Są to drzewostany o składzie gatunkowym niezgodnym oraz drzewostany na gruntach porolnych o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla nich typem drzewostanu, które nie osiągnęły jeszcze przyjętego schematycznie wieku rębności drzewostanu w wielkości wynikającej wprost z wieku rębności dla gatunku głównego w drzewostanie, zasadniczo w kolejności:

- drzewostany o niższym zadrzewieniu, stosunkowo stabilne i dobrej jakości,
- drzewostany wymagające przygotowania do wprowadzenia odnowienia poprzez odpowiednie cięcia trzebieżowe.

Grupa „C” - Drzewostany do przebudowy częściowej w ramach cięć pielęgnacyjnych.

Są to drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla niego typem drzewostanu oraz drzewostany na gruntach porolnych (bez względu na stopień zgodności), o niepełnym zwarciu, osłabione, zasadniczo w IIb i IIIa klasie wieku, w których zaplanowano wprowadzenie dolnego piętra lub zaplanowano dolesienia luk i przerzedzeń na znaczącej powierzchni.

Wykonawca projektu planu urządzenia lasu winien zweryfikować drzewostany wskazane do przebudowy w planie urządzenia lasu na lata 2014-2023, ewentualnie wskazać dodatkowe pozycje i ostatecznie uzgodnić z Nadleśnictwem i przedłożyć do akceptacji komisji odbioru prac terenowych oraz do zatwierdzenia podczas NTG ostateczną wersję „Wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy” (według wzoru nr 3 Instrukcji Urządzania Lasu).

9. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu.

Rodzaj i pilność wykonania odpowiedniego zabiegu pielęgnacyjnego trzebieży, bądź czyszczenia późnego, należy projektować w trakcie wykonywania prac terenowych a zaplanowane zabiegi wymagają odpowiedniego uzgodnienia z Nadleśnictwem.

Podczas wykonywania prac taksacyjnych w drzewostanach nieobjętych użytkowaniem rębnym, w zależności od stadium rozwojowego drzewostanu, należy określić rodzaj zabiegu CP (nie planować CP-P), TW, TP. Nie planować dwóch nawrotów cięć pielęgnacyjnych z wyjątkiem CP na siedliskach lasowych, dla gatunków liściastych z wyłączeniem gatunków Ol, Brz. Jako priorytetowe należy traktować trzebieże w II i III klasy wieku. W drzewostanach V klasy wieku i starszych, zasadniczo należy odstąpić od projektowania użytkowania przedrębego (jedynie użytkowanie przygodne). Wyjątek mogą stanowić drzewostany bliskorębne, w których planując zasadność zabiegów należy uwzględnić potrzeby związane z przebudową lub ochrona młodego pokolenia. W planie urządzenia lasu nie planuje się również specyficznych kategorii cięć (pozytywnych lub negatywnych) oraz form pozyskania (przygodnego), które są możliwe do jednoznacznego określenia tylko w chwili wykonywania zabiegu. Do użytkowania przedrębego nie

należy planować drzewostanów o niskim zadrzewieniu i niskiej jakości oraz trudnodostępnych (bagna, skarpy). Z uwagi na nawałnice jaka miała miejsce 11 sierpnia 2017 roku przy planowaniu zabiegów pielęgnacyjnych należy wziąć pod uwagę powstałe odnowienia naturalne a rodzaj zabiegu musi odzwierciedlać aktualne potrzeby wynikające z taksacji na gruncie.

10. Wytyczne w sprawie hodowli lasu i nasiennictwa.

W trakcie prac terenowych – na etapie ich odbioru uzgodnić i zweryfikować dane dotyczące nasiennictwa i selekcji. Wyłączone Drzewostany Nasienne pozostawić do dalszego użytkowania z wyłączeniem powierzchni Sosny czarnej, gdzie w ostatnich latach intensywnie wydzielał się posusz. Kwestia użytkowania tych drzewostanów powinna zostać uzgodniona w trakcie prac taksacyjnych.

Weryfikacja danych dotyczących nasiennictwa i selekcji w tworzonej planie urządzenia lasu wykonana zostanie w uzgodnieniu z Nadleśnictwem.

Weryfikacja Gospodarczych Drzewostanów Nasiennych w Nadleśnictwie nastąpi poprzez wspólne uzgodnienia: Wydziału Hodowli RDLP, Nadleśnictwa Szubin oraz wykonawcy planu, po objęciu terenowym obiektów.

Dodatkowo dla prawidłowego zagospodarowania potencjalnych siedlisk przyrodniczych (poza siecią Natura 2000) proponujemy następujące orientacyjne udziały procentowe poszczególnych gatunków przy projektowaniu upraw na siedliskach zwaloryzowanych jako „naturowe”:

LP	Siedlisko przyrodnicze	Kod	TSL	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy	Uwagi	
1.	Grądy środkowo-europejskie lub subkontynentalne	9170	LMśw	So-Db	Db 50%, So20%, Gb, Lp, Jw i inne 30%	W wariantcie A nie projektować zabiegów z zakresu użytkowania rębnege.	
				Lśw	Gb-Db	Db 50%, Gb 30%, Lp, Jw, Bk i inne 20%	W wariantcie A nie projektować zabiegów z zakresu użytkowania rębnege.
				Lp-Gb-Db	Db 30%, Gb 30%, Lp 30%, Jw, Bk, Kl i inne 20%	W wariantcie A nie projektować zabiegów z zakresu użytkowania	

						rębnego.
			Lw	Db	Db 70%, Gb, Lp, Jw, Js i inne 30%	W wariantcie A nie projektować zabiegów z zakresu użytkowania rębnego.
2.	Śródlądowe kwaśne dąbrowy	9190	LMśw	So-Db	Db 50% So 30% Bk, Brz i inne 20%	W wariantcie A nie projektować zabiegów z zakresu użytkowania rębnego.
			LMw	So-Db	Db 60% So 20%, Brz, Os i inne 20%	W wariantcie A nie projektować zabiegów z zakresu użytkowania rębnego.
			Lśw	Db	Db 70%, Bk, Brz, Os i inne 30%	W wariantcie A nie projektować zabiegów z zakresu użytkowania rębnego.
			Lw	Db	Db 70%, Brz, Os i inne 30%	W wariantcie A nie projektować zabiegów z zakresu użytkowania rębnego.
3.	łęgi olszowe, olszowo – jesionowe i jesionowe	91E0	Lw	Js-Db	Db 50% Js 30% Wz i inne 20%	Siedliska priorytetowe – nie projektować żadnych zabiegów.
			Lł	Ol-Js-Db	Db 40% Js 20% Ol 20%, Wz, Jw i inne 20%	
			Ol	Ol	Ol 80% Js, Św, Brz i inne 20%	
			OlJ	Js-Ol	Ol 40% Js 30%	

					Jw, Db, Wz, Brz i inne 30%	
4.	Łęgi dębowo – wiązowo – jesionowe	91F0	OIJ	Js-Wz-Db	Db 30% Wz 20% Js 20% Jw, Db, Brz i inne 30%	Siedliska priorytetowe – nie projektować żadnych zabiegów.
LP	Siedlisko przyrodnicze	Kod	TSL	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy	Uwagi
5.	Łęgi wiązowo-jesionowe	91F0	Lw	Db-Wz-Js	Js 30% Wz 30% Db 20%, OI, Jw i inne 20%	Siedliska priorytetowe – nie projektować żadnych zabiegów.
			OIJ	Wz-OI-Js	Js 30% OI 30% Wz 20% Jw, Db, Brz i inne 20%	
6	Ciepielubne dąbrowy	9110-1	Lśw	Db	Db 80%, Lp, So, Brz i inne 20%	Usuwanie z d- stanów domieszek buka i graba. W wariantcie A nie projektować zabiegów z zakresu użytkowania rębego.

Wykonawca podda analizie zaproponowane składy gatunkowe upraw i zaproponuje Nadleśnictwu odpowiednie dla nowego opracowania planu urządzania lasu.

Wskazania gospodarcze dotyczące hodowli lasu powinny obejmować wszystkie grunty wymagające:

- zabiegów melioracyjnych (agrotechnicznych i wodnych – ale tylko tych, które są związane z odnowieniami i zalesieniami),
- zalesień,
- odnowień naturalnych i sztucznych,
- dolesień luk,
- poprawek i uzupełnień,
- podsadzeń,
- pielęgnowania istniejących upraw,
- pielęgnowania młodników (nie zakwalifikowanych do CPP).

Planując wskazania gospodarcze należy podawać rodzaj projektowanych czynności i ich powierzchnię (jednorazowo, tj. bez zwielokrotniania o przewidywane nawroty), według proponowanych poniższych zasad:

- a) przy planowaniu odnowień przy rębniach złożonych, dolesienia luk, poprawek i uzupełnień, powierzchnię zabiegu redukować do realnych potrzeb jego wykonania,
- b) mając na względzie nieuchronność uszkodzeń młodego pokolenia podczas ścinki i zrywki drzew oraz z tytułu zniszczeń przez zwierzynę, proponujemy, by zwiększyć szacowaną do odnowienia powierzchnię w KO i KDO (oprócz drzewostanów użytkowanych rębnią IIIa) w granicach 5 %, w zależności od stopnia zadrzewienia piętra górnego drzewostanu,
- c) nie planować szczegółowo powierzchni pielęgnowania projektowanych upraw, jak również wielkości projektowanych poprawek i uzupełnień w projektowanych uprawach – potrzeby z tego zakresu należy ująć łącznie w opisie ogólnym, określając poziom procentowy w odniesieniu do powierzchni projektowanych upraw, na 10 %,
- d) zabiegi pielęgnowania gleby i czyszczeń wczesnych planować dla istniejących upraw na dzień 1.01.2024 rok, wg aktualnych potrzeb hodowlanych,
- e) w istniejących uprawach i młodnikach oraz w odnowieniach pod osłoną drzewostanów należy projektować rodzaj zabiegów pielęgnacyjnych w zależności od wieku zainwentaryzowanego młodego pokolenia, z podziałem na pielęgnowanie upraw oraz pielęgnowanie młodników,
- f) do podsadzeń zaplanować w szczególności drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla niego typem drzewostanu oraz drzewostany na gruntach porolnych (bez względu na stopień zgodności), o niepełnym zwarciu, osłabione, zasadniczo w IIb i IIIa klasie wieku, uzgodnione jako grupa „C – drzewostany do przebudowy częściowej”,
- g) proponuje się zrezygnować z planowania wprowadzania podszytów.
- h) wskaźnik poprawek w projektowanych odnowieniach i zalesieniach, jak też wskaźnik zniszczeń przy cięciach uprzętających przyjąć w wysokości 15 %,
- i) zabiegi pielęgnacyjne: pielęgnowanie gleby, upraw i młodników należy zaprojektować jednokrotnie,
- j) czyszczenia wczesne zaprojektować wyłącznie w uprawach przewidzianych do założenia w pierwszym 5-leciu.

W części planistycznej opisu ogólnego Nadleśnictwa w podrozdziale „Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu” należy opracować i opisać „Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu” (tabela XVIII), które będzie podstawą wypełnienia części hodowlanej wniosku o zatwierdzenie nowopowstałego projektu planu.

11. Wytyczne w sprawie ochrony lasu.

Lasy nadleśnictwa z racji uwarunkowań klimatycznych, przyrodniczych i składu gatunkowego drzewostanów narażone są na oddziaływanie czynników szkodliwych – zarówno biotycznych, jak i abiotycznych. Stosunkowo ubogie siedliska, dominacja drzewostanów sosnowych, duże kompleksy leśne i niewielka ilość opadów atmosferycznych sprzyjają rozwojowi szkodników pierwotnych, których występowanie łatwo przybiera formy gradacyjne oraz szkodników wtórnych i patogenów grzybowych.

Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu określa się na podstawie danych Nadleśnictwa i ZOL oraz danych z inwentaryzacji stanu lasu przeprowadzonej w trakcie prac nad projektem planu urządzania lasu, w szczególności wynikających z oceny jakości hodowlanej lub technicznej i stopnia uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności ich składu gatunkowego z TD. Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu przedstawia się - po ocenie zdrowotnego i sanitarnego stanu lasu oraz po przeanalizowaniu aktualnych i przewidywanych uszkodzeń drzewostanów powodowanych niekorzystnym oddziaływaniem zespołu czynników biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych - w formie wskazania niezbędnych działań w zakresie gospodarki leśnej i łowieckiej oraz gospodarki przestrzennej i ochrony środowiska, a prowadzących do minimalizacji szkód.

Proponuje się, aby w trakcie terenowych prac urzędniowych wykonawca prac przeprowadził rozpoznanie, inwentaryzację oraz określił stopień nasilenia uszkodzeń według następujących ich głównych przyczyn:

- szkodniki owadzie (pierwotne i wtórne),
 - grzyby patogeniczne,
 - zwierzyna,
 - jemiola na gatunkach iglastych, w szczególności w oddziałach Leśnictwa Borek: 68,69,70,71,77,79,80.
 - czynniki klimatyczne,
 - zakłócenia stosunków wodnych,
 - pożary,
 - wiatry,
- inne, specyficzne dla Nadleśnictwa, np. erozje, uszkodzenia antropogeniczne.

Wśród szkodników pierwotnych (w mijającym 10-leciu) największe znaczenie miała strzygonia choinówka i brudnica mniszka oraz boreczniki, które wchodziły w gradacje na rozległych obszarach. Stałe zagrożenie ze strony szkodników pierwotnych dotyczy zwłaszcza obrębów Łabiszyn i Szubin.

Owady z rodziny ryjkowcowatych (szeliniak) – ponieważ zręby profilaktycznie przelegują przed sadzeniem upraw sosnowych, nie obserwuje się masowych pojawów tych owadów.

Miejsca występowania szkodników wtórnych są związane z reguły z występowaniem innych czynników szkodliwych, w związku z czym ich lokalizacja zmienia się. W tej grupie szkodników największe znaczenie ma w ostatnich latach kornik ostrozębny, przypłaszczek granatek

oraz kornik drukarz. Inny wymiar występowania szkodników wtórnych objawia się na powierzchniach uszkodzonych przez wiatr.

Zapobieganie szkodom ze strony owadów polega na wykonywaniu obowiązkowych zadań wynikających z Instrukcji Ochrony Lasu oraz wytycznych ZOL. Ponadto wiąże się z bieżącym reagowaniem na powstające zagrożenia. Poza tymi działaniami należy położyć nacisk na zabiegi profilaktyczne, zmierzające do podniesienia naturalnej odporności i stabilności drzewostanów.

Zagrożenie ze strony patogenów grzybowych: huby korzeniowej i opieńki jest umiarkowane. Wyraźne szkody ze strony huby korzeniowej zaznaczają się głównie na części gruntów porolnych, jednak ze względu na rozmiar powierzchniowy jest to problem umiarkowany, dotyczący konkretnych pozycji/leśnictw. Wśród innych chorób patogenicznych na uwagę zasługują: osutki sosny i mączniak dębu, występujące i zwalczane szczególnie na szkółce.

Zagrożenie ze strony zwierzyny polega przede wszystkim na uszkodzaniu młodych drzewek przez jeleniowate (zgryzanie, spałowanie, tratowanie) oraz w pobliżu cieków wodnych ścinanie drzew lub zalewanie fragmentów lasu przez bobry.

Ochronę przed uszkodzeniami od zwierzyny należy realizować dotychczasowymi metodami, tj. z jednej strony przez zabezpieczanie upraw i młodników poprzez grodzenie gniazd i domieszek, a z drugiej przez utrzymywanie populacji zwierzyny na poziomie gospodarczo znośnym.

Innymi metodami, które mogą być stosowane do ochrony przed szkodami to rysakowanie młodników sosnowych – ochrona przed spałowaniem oraz stosowanie substancji odstrasżających (zapachowo-smakowych) przed szkodami w uprawach i młodnikach.

Na mapie ochrony lasu należy w szczególności zamieścić informacje:

- lokalizację drzewostanów na gruntach porolnych,
- lokalizację stałych partii kontrolnych jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny,
- lokalizację pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę,
- obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód powodowanych przez szkodniki, choroby grzybowe, czynniki abiotyczne,
- istniejące miejsca stosowania metody ogniskowo-kompleksowej ochrony lasu,
- remizy.

12. Wytyczne w sprawie ochrony przeciwpożarowej.

W zakresie ochrony przeciwpożarowej lasu można założyć, że tak jak w poprzednich cyklach urzędniowych, Nadleśnictwo zostanie zaliczone do pierwszej kategorii zagrożenia pożarowego. Wszystkie działania w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy dostosować do wynikających z tego przepisów.

Plan Ochrony Przeciwpożarowej powinien być sporządzony w oparciu o Instrukcję Ochrony Przeciwpożarowej Lasu oraz „Program zabezpieczenia przeciwpożarowego terenów poklęskowych” opracowanym przez Instytut Badawczy Leśnictwa. Podczas jego tworzenia konieczne będzie przeanalizowanie istniejącej infrastruktury przeciwpożarowej (oznakowania dojazdów pożarowych i ich wymaganego zagęszczenia i rozmieszczenia wobec istniejących i planowanych dróg). Dojazdy pożarowe wkraczające w zasięg sąsiednich nadleśnictw należy ustalić pod względem ich dalszego utrzymania i uwidocznić na mapie jego przebieg (nawet poza zasięgiem administracyjnym Nadleśnictwa).

Zagadnienia z zakresu ochrony przeciwpożarowej powinny być uzgodnione z Państwową Strażą Pożarną (Komenda Wojewódzka PSP w Toruniu).

Wnioskuje się o sporządzenie tematycznych map przeglądowych ochrony przeciwpożarowej dla obrębów leśnych, z uwzględnieniem zasad ich tworzenia zawartych w Instrukcji Urządzenia Lasu oraz następujących elementów:

- tzw. punktów koncentracji sił i środków,
- lokalizacji pasów przeciwpożarowych,
- punktu alarmowo-dyspozycyjnego,
- punkty czerpania wody,
- dojazdy pożarowe,
- dostrzegalnie przeciwpożarowe,
- bazy sprzętu podręcznego ppoż,
- przejazdów przez tory kolejowe, miejsc postoju pojazdów oraz tzw. miejsc odpoczynku.

Ponadto wnioskuje się o sporządzenie mapy z koordynatami do Punktu Alarmowo Dyspozycyjnego Nadleśnictwa. Mapa poza koordynatami dla dostrzegalni ppoż. Nadleśnictwa powinna uwzględniać koordynaty z dostrzegalni ościennych wspomagających sieć wykrywania pożarów. Wszystkie wymienione elementy mapy powinny być oznaczone zgodnie z ich istniejącymi ewidencjami. Efektem analizy i oceny powinny być konkretne zalecenia działań uzupełniających lub korekcyjnych.

13. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego.

Kierunkowe wytyczne w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego lasów Nadleśnictwa winny być omówione w części ogólnej planu urządzania lasu w oparciu o wyniki inwentaryzacji i materiały udostępnione przez Nadleśnictwo. Obiekty infrastruktury zagospodarowania rekreacyjnego winny być umieszczone na mapie przeglądowej oraz w LMN.

Nadleśnictwo Szubin planuje pozostawić do dalszej eksploatacji dotychczasowe obiekty służące zarówno turystyce, jak i edukacji leśnej. Zestawienie łączne istniejących i planowanych obiektów przedstawia poniższa tabela:

Miejsca postoju pojazdów		
lp.	nazwa	adres leśny
1	Kowalewo 115d	12-18-1-01-114-f-00
2	Gąbin 195x	12-18-1-02-195-x-00
3	Jaktórka 32d	12-18-1-03-32-d-00
4	Jaktórka 36h	12-18-1-03-36-h-00
5	Jaktórka 59a	12-18-1-03-59-a-00
6	Kowalewo 119n	12-18-1-04-119-n-00
7	Kowalewo127c	12-18-1-04-127-c-00
8	Łabiszyn 242m	12-18-1-05-242-m-00
9	Pszczółczyn 98f	12-18-1-06-98-f-00
10	Załachowo 308b	12-18-1-07-308-b-00
11	Laskownica 215d	12-18-2-11-215-d-00
12	Nakło 170k	12-18-2-12-170-k-00
13	Tupadły 197c	12-18-2-13-197-c-00
14	Studzienki 120g	12-18-3-16-120-g-00
15	Studzienki 126d	12-18-3-16-126-d-00
16	Studzienki 94c	12-18-3-16-94-c-00
17	Tur 229b	12-18-3-17-229-b-00
18	Ustronie 142c	12-18-3-18-142-c-00

Miejsca odpoczynku		
lp.	nazwa	adres leśny
1	Borek 67i	12-18-2-08-67-i-00
2	Dębogóra 135b	12-18-2-09-135-b-00

Zielony Punkt Kontrolny		
lp.	nazwa	adres leśny
1	Zielony Punkt Kontrolny Studzienki	12-18-3-16-94-c-00

Szlaki turystyczne		
lp.	typ szlaku	nazwa szlaku
1	Szlak pieszy	Kcynia-Polichno
2	Szlak pieszy	Kcynia-Gołańcz
3	Szlak pieszy	Nadnotecki im J. Gorączko
4	Szlak pieszy	im. płk. Ignacego Mielżyńskiego
5	Szlak pieszy	gen. H. Dąbrowskiego
6	Szlak pieszy	Pałucki
7	Szlak pieszy	Przez łabiszyńskie lasy
8	Szlak pieszy	Trasa Nordic Walking Sadki
9	Szlak pieszy	trasa Nordic Walking Kcynia
10	Szlaki rowerowy	SZUBIŃSKI

11	Szlaki rowerowy	WAŚOSZ - MAKOSZYN
12	Szlaki rowerowy	Pałuckie Krajobrazy
13	Szlaki rowerowy	Nakielsko - Kcyński

Mapa przeglądowa zagospodarowania rekreacyjnego w Nadleśnictwie, oprócz wymagań oraz szczegółów określonych dla map przeglądowych w „Instrukcji technicznej sporządzania i wydruku map leśnych” (tom trzeci „Instrukcji Urządzania Lasu”), powinna zawierać:

- istniejące i projektowane leśne obszary wypoczynkowe, w tym: miejsca odpoczynku, miejsca postoju pojazdów, punkty widokowe itp.;
- istniejące i projektowane leśne urządzenia rekreacyjne;
- liniowe obiekty rekreacyjne, w tym: szlaki turystyczne, ścieżki (rowerowe, do jazdy konnej, dydaktyczne itp.);
- obiekty edukacji leśnej;
- inne osobliwości turystyczne albo przyrodnicze położone na obszarze lub w sąsiedztwie lasów nadleśnictwa (kąpieliska, plaże, zwierzyńce, ruiny, rezerваты przyrody itp.).

Wykonawca podczas prac taksacyjnych weźmie pod uwagę obszary objęte programem „Zanocuj w Lesie” i naniesie je na mapy przeglądowe oraz LMN.

14. Działalność edukacyjna.

Edukacja leśna prowadzona jest przez wszystkich pracowników Nadleśnictwa. Najczęściej zaangażowanymi osobami w edukację leśną są Specjalista Służby Leśnej ds. ochrony lasu, ochrony przeciwpożarowej i edukacji leśnej oraz pracownicy leśnictw Kowalewo, Nakło, Tur na terenie, których znajdują się obiekty edukacyjne:

- Zielonowo – Leśnictwo Kowalewo,
- Leśnictwo Nakło „Leśny Kącik Edukacyjny”,
- „Kunia Łączka” przy siedzibie Nadleśnictwa – Leśnictwo Tur.

15. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego oraz zagospodarowania łowieckiego.

Kierunkowe wytyczne w zakresie użytkowania ubocznego powinny być omówione w części ogólnej planu urządzania lasu w oparciu o wyniki inwentaryzacji i materiały udostępnione przez Nadleśnictwo. W szczególności powinny one uwzględniać:

- możliwość pozyskania choinek, stroiszu, ziół, kruszyw mineralnych, itp.,
- bazy roślin runa leśnego, potrzeby w zakresie odnawiania i ochrony,
- możliwości użytkowania gruntów związanych z gospodarką leśną oraz orientacyjne możliwości użytkowania na gruntach nieleśnych.

W części ogólnej planu należy dodatkowo ująć w ogólnym zarysie zagadnienia gospodarki łowieckiej, w szczególności dotyczące:

- liczebności zwierzyny na podstawie corocznych inwentaryzacji zwierząt łownych, w odniesieniu do poszczególnych obwodów łowieckich i łącznie dla Nadleśnictwa,
- realizacji rocznych planów łowieckich za ubiegły okres gospodarczy (gatunkami zwierzyny za okres ostatnich 10 lat),
- rozmiaru uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę w uprawach i młodnikach,
- rozmiaru wykonanych profilaktycznych prac z zakresu ochrony lasu przed szkodami od zwierzyny,
- zniekształcenia składów gatunkowych upraw z powodu ograniczania przez zwierzynę pożądanego udziału gatunków lasotwórczych, w tym liściastych.

szkody od zwierzyny			
rok	Powierzchnia szkód spowodowanych przez ssaki [ha]		
	21-40%	>40%	razem
2013	531,15	201,33	732,48
2014	556,07	195,2	751,27
2015	618,39	174,32	792,71
2016	681,84	142,35	824,19
2017	389,25	91,54	480,79
2018	332,35	71,71	404,06
2019	209,41	56,84	266,25
2020	221,3	57,43	278,73

W wyniku analizy i oceny powyższych zjawisk a w szczególności wyników letniej inwentaryzacji zwierzyny planowanej na 2021 rok, należy określić zadania kierunkowe dla gospodarki łowieckiej w lasach Nadleśnictwa, w tym:

- wskazać w obwodach łowieckich tereny przeznaczone na poletka łowieckie, pasy zaporowe, łąki śródleśne i polany, tereny podmokłe, zadrzewienia, itd., z zaleceniem sposobów ich wykorzystania w celu poprawy warunków bytowania zwierząt łownych, w tym zwiększania naturalnej bazy żerowej,
- wskazać obszary lasu, w których liczebność określonych gatunków zwierząt łownych winna być ograniczona, uwzględniając w szczególności wyniki corocznych inwentaryzacji zwierzyny, wieloletnie i roczne plany łowieckie (w tym wykonywanie zadań z rocznych planów łowieckich), potrzebę ochrony siedlisk przyrodniczych oraz przestrzenny rozkład szkód od zwierzyny,
- wskazać, na podstawie wieloletniego planu łowieckiego dla rejonu hodowlanego, docelową wielkość populacji zwierząt łownych, w szczególności zwierzyny płowej.

16. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie urządzenia lasu zagadnień dotyczących infrastruktury technicznej Nadleśnictwa.

W części ogólnej planu urządzenia lasu należy określić potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej, gdzie kierunkowo należy opisać potrzeby w zakresie:

- a) budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych,
- b) budowy i remontów siedzib jednostek Lasów Państwowych i budynków gospodarczych,
- c) budowy i konserwacji zbiorników małej retencji, potrzeb przeciwpożarowych,
- d) urządzeń dla potrzeb turystyki i rekreacji, ośrodków i izb edukacji przyrodniczej, itp.

17. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej.

Proponuje się, by podrozdział „Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego” opracować w ujęciu ogólnym. Nadleśnictwo nie widzi potrzeby rozszerzania charakterystyki o ekspertyzę ekonomiczną w formie szczegółowej prognozy spodziewanego wyniku ekonomicznego gospodarki leśnej, prowadzonej na podstawie planu urządzania lasu.

18. Szczegółowość prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego.

V_k – suma miąższości grubizny spodziewana na koniec okresu gospodarczego

V_p – suma miąższości grubizny na początku okresu, na powierzchni zalesionej

Z_v – spodziewany przyrost miąższości grubizny w okresie obowiązywania planu urządzania lasu

U – suma miąższości grubizny brutto drewna przewidzianego do pozyskania w planie urządzania lasu

	Obręb Łabiszyn	Obręb Samostrzel	Obręb Szubin	Ogółem Nadleśnictwo
V_k	1 821 526	1 463 725	1 794 203	5 079 454
V _p	2 094 381	1 564 374	1 945 492	5 604 247
Z _v	562 500	442 250	497 650	1 502 400
U	835 355	542 899	648 939	2 027 192

(wartość brutto, obliczono wg wzoru $V_k = V_p + Z_v - U$)

19. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody, w tym sporządzenie tabel dotyczących przedmiotów ochrony oraz zadań ochronnych.

Dotychczasowy program ochrony przyrody (POP) w odniesieniu do gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa powinien zostać zaktualizowany na podstawie zebranych dotychczasowych materiałów i weryfikacji terenowej. Natomiast na pozostałych gruntach, będących w zasięgu terytorialnym działania Nadleśnictwa, aktualizacja zostanie wykonana w oparciu o do-

stępne materiały instytucji publicznych: Ministerstwa Środowiska, RDOŚ, Konserwatora Zabytków itp.

Elementy POP, które podlegać będą weryfikacji w trakcie prac nad projektem planu urządzania lasu:

- weryfikacja istniejących form ochrony przyrody,
- weryfikacja zasięgu siedlisk przyrodniczych oraz stanu ich zachowania,
- aktualizacja adresów lokalizujących formy ochrony przyrody w Nadleśnictwie,
- aktualizacja wykazu obiektów archeologicznych, zabytkowych, miejsc pamięci, cmentarzy itp.,
- uzupełnienie listy gatunków roślin chronionych i rzadkich oraz zwierząt chronionych, w tym stref ochronnych miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową,
- weryfikacja ostoi różnorodności biologicznej i innych obszarów cennych pod względem przyrodniczym, a nie objętych formami ochrony przyrody, w tym drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego na skutek odpowiednich decyzji zarządzającego lub uprawnionych organów właściwych do spraw ochrony przyrody,
- propozycje rozszerzenia lub uznania nowych form ochrony przyrody ,

Kompleksowe przedstawienie stanu przyrody wymaga dokonania jego analizy według stanu na dzień opracowywania projektu planu w formie opisu, zestawień, tabel, map itp.

Analiza stanu ochrony przyrody w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa wymaga scharakteryzowania poszczególnych obszarów i przedmiotów ochrony, dla których na podstawie ustawy o ochronie przyrody wyznaczono poszczególne formy ochrony przyrody oraz strefy ochronne i otuliny, z uwzględnieniem roli i zadań lasów ochronnych wynikających z Ustawy o Lasach. Analizę stanu ochrony przyrody w obszarach Natura 2000, w tym dotyczącą przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono konkretny obszar, należy prowadzić z wykorzystaniem odpowiednich danych uzyskanych od organów właściwych do spraw ochrony środowiska, zweryfikowanych na gruncie podczas taksacji leśnej. W syntezie uogólniającej wnioski z analizy należy sprecyzować priorytety z zakresu ochrony przyrody, ujawnić sytuacje konfliktowe ze wskazaniem sposobów minimalizacji ich skutków oraz, tam gdzie to możliwe, generalizować cele i zadania z zakresu ochrony przyrody.

Wynikiem analiz i syntezy końcowej będą tabele XXII i XXIII, które należy opracować nie tylko dla gatunków chronionych objętych obszarami Natura 2000.

20. Formy opracowania składników projektu planu urządzania lasu, w tym formy materiałów mapowych, ich wydruki i oprawa.

Proponuje się, by projekt planu opracować w następującym układzie:

Egzemplarz dla DGLP (dwie teczki).

I - Teczka twarda zawierająca:

- Tom IA – ELABORAT wraz z załącznikami (tabele i wykazy) w twardej oprawie (format A4),
- wykaz cięć wraz z tabelami w oprawie miękkiej (format A4),
- mapę sytuacyjno-przeładową Nadleśnictwa w skali 1:50 000,
- mapy przeglądowe Nadleśnictwa (obszar Nadleśnictwa podzielony na 3 arkusze) w skali 1:20 000:
 - cięć rębnych,
 - drzewostanów,
 - siedlisk,
 - funkcji lasu i zagospodarowania turystycznego,
- nośnik elektroniczny CD/DVD zawierający następujące dane:
- Elaborat , POP , Prognoza ONŚ , baza TAKSATOR, baza SLMN.

II - Teczka twarda zawierająca:

- Tom IB – Program Ochrony Przyrody w oprawie twardej (format A4),
- mapy przeglądowe Nadleśnictwa (obszar Nadleśnictwa podzielony na 3 arkusze) obrębów leśnych w skali 1:25 000:
 - walorów przyrodniczych,
 - rozmieszczenia chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt,
 - zagrożeń przyrody oraz działań w zakresie ochrony przyrody i poprawy stanu lasu,
 - gatunków, siedlisk przyrodniczych i obszarów NATURA 2000.

Egzemplarz dla RDLP i dla Nadleśnictwa (dwa komplety).

- Tom IA – ELABORAT wraz z załącznikami (tabele i wykazy) w oprawie twardej (format A4),
- Tom II A – Opis taksacyjny lasu –w oprawie twardej (format A4),
- Tom II - Tabele i wykazy –w oprawie twardej (format A4),
- Tom III – Plany zagospodarowania lasu – wraz z tabelami, w oprawie twardej (format A4),

I - Teczka twarda zawierająca:

- Tom IB – Program Ochrony Przyrody w oprawie twardej (format A4),
- mapy przeglądowe Nadleśnictwa (obszar Nadleśnictwa podzielony na 3 arkusze) w skali 1:25 000:
 - walorów przyrodniczych,
 - rozmieszczenia chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt,
 - zagrożeń przyrody oraz działań w zakresie ochrony przyrody i poprawy stanu lasu,
 - gatunków, siedlisk przyrodniczych i obszarów NATURA 2000.

II - Teczka twarda zawierająca:

- mapę sytuacyjno-przeładową Nadleśnictwa w skali 1:50 000,
- nośnik elektroniczny CD/DVD (tylko w jednym z obrębów) zawierający następujące dane: Elaborat (w formacie PDF oraz DOC) , POP (w formacie PDF oraz DOC), Prognoza ONŚ (w formacie PDF oraz DOC), baza TAKSATOR, baza SLMN,
- mapy przeładowe Nadleśnictwa (obszar Nadleśnictwa podzielony na 3 arkusze) w skali 1:25 000:
 - cięć rębnych (podklejona na płótnie i foliowana),
 - drzewostanów (podklejona na płótnie i foliowana),
 - siedlisk,
 - funkcji lasu i zagospodarowania turystycznego,
 - ochrony lasu,
 - ochrony przeciwpożarowej,
 - zagospodarowania łowieckiego,
 - nasiennictwa i selekcji.

III - Teczka twarda zawierająca:

- mapy gospodarcze – komplet arkuszy map gospodarczych w skali 1:5 000 z naniesionymi działkami zrębowymi (format A1),
- mapę przeładową Nadleśnictwa (obszar Nadleśnictwa podzielony na 3 arkusze) w skali 1:25 000.

Dodatkowo tylko dla Nadleśnictwa:

Teczka twarda zawierająca:

- mapy gospodarcze – komplet arkuszy map gospodarczych w skali 1:5 000 z naniesionymi działkami ewidencyjnymi i użytkami (format A1 – 1 egz. tylko dla Nadleśnictwa),
- mapę przeładową Nadleśnictwa (obszar Nadleśnictwa podzielony na 3 arkusze) w skali 1:25 000 (wydruk i nośnik elektroniczny),
- mapy przeładowe cięć z naniesionymi granicami działek użytkowania rębego (rębnie zupełnie i częściowe) w skali 1:25 000, z możliwością kolorowania działek,
- mapy przeładowe obszarów leśnictw w skali 1:10 000, czyste (wydruk i nośnik elektroniczny),
- mapy przeładowe cięć dla leśnictw z naniesionymi granicami działek użytkowania rębego (rębnie zupełnie i częściowe) w skali 1:10 000, z możliwością kolorowania działek.

Operaty dla poszczególnych leśnictw zawierające:

- opis taksacyjny lasu łącznie z wykazem cięć rębnych, wykazem cięć przedrębnych i wykazem zadań z zakresu hodowli lasu w oprawie twardej (format A4),
- mapy gospodarczo-przeładowe obszarów leśnictw w skali 1:10 000:
 - cięć rębnych w futerale (podklejona na płótnie i foliowana),
 - drzewostanów,
 - czysta (wydruk i nośnik elektroniczny),

- mapy przeglądowe cięć dla leśnictw z naniesionymi granicami działek użytkowania rębnego (rębnie zupełne i częściowe) w skali 1:10 000, z możliwością kolorowania działek.

Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu (format A4) w oprawie miękkiej (bindowana) w teczce wraz z mapami przeglądowymi obrębów leśnych w skali 1:25 000 (wraz z formą elektroniczną):

- form ochrony przyrody na tle planowanego użytkowania rębnego i gruntów przeznaczonych do zalesienia,
- siedlisk przyrodniczych i gatunków naturalnych na tle planowanego użytkowania rębnego i gruntów przeznaczonych do zalesienia.

21. Projekt wystąpienia do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000.

Projekt uzgodnienia, sporządzony na podstawie art. 51 i art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247., z późn. zm.) powinien zawierać:

- propozycję zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000,
- założenia do planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa, to jest część B protokołu KZP,
- mapy przeglądowe (wg obrębów leśnych w skali 1:25000) i sytuacyjno-przeglądowe dla całego Nadleśnictwa w skali 1:50000 (z zastrzeżeniem, że są na niej czytelne istotne szczegóły dotyczące obszarów chronionych i funkcji lasu), z oznaczeniem granic obszarów Natura 2000 (z podziałem na PLB, PLH) oraz rozpoznanych granic ostoi lub siedlisk przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000 na terenie lasów zarządzanych przez Nadleśnictwo lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 powinien być zgodny z § 131 – 134 części 1 „Instrukcji urządzania lasu”, stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r.

Zaleca się, aby prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 obejmowała następujące składniki:

- 1) część opisową wraz z syntetycznymi wnioskami, podzieloną na rozdziały,
- 2) część tabelaryczną w formie odpowiednich macierzy,
- 3) mapę obszarów chronionych i funkcji lasu.

Ad. 1) Część opisowa prognozy.

W części tej zamieszcza się w logicznej kolejności wszystkie wymagane informacje, o których mowa w art. 51 i 52 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku. Jeżeli któryś z punktów

wymienionych w art. 51 tej ustawy nie ma odniesienia do założeń planu urządzenia lasu, to w prognozie zamieszcza się informację, że „nie dotyczy projektu planu urządzenia lasu”.

Zaleca się podział części opisowej prognozy na:

- wprowadzenie (w tym: cel prognozy, podstawa prawna, źródła danych z wyspecyfikowaniem materiałów otrzymanych dla celów prognozy od regionalnego dyrektora ochrony środowiska),
- poszczególne rozdziały zawierające zasadniczą treść prognozy,
- końcowe podsumowanie (w tym: skład zespołu specjalistów opracowujących prognozę oraz streszczenie prognozy sporządzone w języku niespecjalistycznym, o którym mowa w art. 51 ust. 2 pkt 1, lit. e ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku).

W poszczególnych rozdziałach części opisowej przedstawia się następujące zbiory zagadnień merytorycznych:

- informacje ogólne, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1, lit. a, b, d ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku,
- informacje o sporządzonych wcześniej prognozach oddziaływania na środowisko w terytorialnym zasięgu działania Nadleśnictwa (w tym do planów zagospodarowania przestrzennego lub regionalnych strategii i programów rozwoju) oraz o ich powiązaniach z prognozą oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko, zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku,
- analizy i oceny stanu środowiska i celów ochrony z punktu widzenia realizacji planu urządzenia lasu, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2, lit. a, b, c, d ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku,
- przewidywane oddziaływanie realizacji planu urządzenia lasu na środowisko, a w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, z uwzględnieniem wyników odpowiednich analiz, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2, lit. e ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku,
- działania ograniczające negatywny wpływ; opis zastosowanych w projekcie planu urządzenia lasu i przewidywanych do zastosowania w trakcie jego realizacji rozwiązań w ramach gospodarki leśnej mających na celu zapobieganie lub ograniczenie potencjalnie negatywnych lub negatywnych oddziaływań na środowisko, szczególnie na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku.

Ad. 2) Część tabelaryczna prognozy.

W części tej przedstawia się w formie macierzy odpowiednie analizy, na podstawie których sformułowane są podstawowe ustalenia prognozy. W skład części tabelarycznej wchodzi:

- tabela A: „Macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa”;
- tabela B: „Zestawienie zbiorcze obszaru Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych”;
- tabela C: „Macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000”;

- tabela D: „Macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000”;
- tabela E: „Macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, stanowiących przedmioty ochrony dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000”.
- Ad. 3) Mapa obszarów chronionych i funkcji lasu. Mapa ta jest załącznikiem do prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000.

22. Inne zagadnienia.

Pracownicy wykonawcy projektu planu w trakcie prac terenowych winni być w stałym kontakcie z pracownikami Nadleśnictwa. Wyniki prac taksacyjnych należy w przystępnej formie przedstawić administracji Nadleśnictwa i leśniczym, w czasie pozwalającym na dokonanie weryfikacji i uzgodnień.

Wszelkie zagadnienia, które wynikną w trakcie taksacji i nie zostaną omówione na KZP, należy przedstawić podczas komisyjnego odbioru robót terenowych i na posiedzeniu NTG.

Protokół ustaleń KZP (zgodnie z § 126 Instrukcji Urządzania Lasu) należy sporządzić w dwóch częściach, podobnie, jak opracowano niniejszy referat.

Część B protokołu „Założenia do planu urządzenia lasu” winna być dodatkowo załącznikiem do wniosku o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000.

NADLEŚNICZY
Nadleśnictwa Szubin
inż. Grzegorz Gust